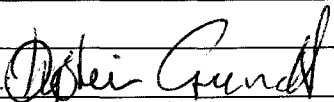
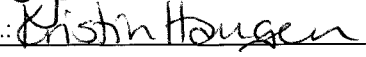

KSK-notat nr.: 7/2012 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Fjellkraft AS/Gjervalåga kraftverk		
Fylke/kommune:	Nordland/Rødøy		
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.	
Saksbehandler:	Kristin Haugen	Sign.:	
Dato:	26 JAN 2012		
Vår ref.:	NVE 200707256-27		
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken		

Søknad om tillatelse til bygging av Gjervalåga kraftverk i Rødøy kommune, Nordland fylke

Innhold

Sammendrag	1
NVEs konklusjon.....	3
Søknad	4
Høring og distriktsbehandling	6
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	11
Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse.....	12
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	24
NVEs vurdering.....	29
NVEs konklusjon.....	35

Sammendrag

Fjellkraft AS søker å utnytte fallet i Gjervalåga mellom kote 312 og kote 65, en brutto fallhøyde på 247 meter. Kraftverket er planlagt med installert effekt på 5,2 MW og vil gi en årsproduksjon på ca. 17 GWh. Utbyggingsprisen er estimert til ca. 4,4 kr/kWh for dette alternativet. Vannveien er planlagt i fjell på hele strekningen og blir ca. 1,4 km lang. Ved tunnelpåhugget bygges det kraftstasjon med atkomst fra eksisterende vei på andre siden av elva, og det etableres et massedeponi i dette området. Nettilknytning er planlagt via 1,7 kilometer ny tilknytningslinje til distribusjonsnettet. Dette har for dårlig kapasitet, så det er ønskelig å etablere ny forsyningslinje over Melfjellet til Rana, men det er ikke søkt om denne nå.

Fra inntaket i eksisterende tjern på kote 312, Istjønna, er det planlagt slipp av en minstevannføring på 70 l/s i perioden fra 1. juni til 30. september og 30 l/s i perioden 1. oktober til 31. mai. Slipp av minstevannføring er for å unngå at elva bunnfryser, samt å opprettholde levevilkår for mulig hekkende fossefall. Brukerinteressene i området er i hovedsak knyttet til rekreasjon og reindrift. Vegetasjonen i området er karrig, og det er mye fjell i dagen.

Søknaden er behandlet etter bestemmelsene i vassdragsreguleringsloven og kapittel 3 i vannressursloven ettersom den opprinnelige søknaden gjorde dette nødvendig. I slutfasen av denne behandlingen, etter høring og befarings, har Fjellkraft AS trukket alternativ 1 og 2. Alternativ 3, som nå behandles, vurderes etter bestemmelsene i vannressursloven, og NVE har avgjørelsesmyndighet. Søknaden ble lagt ut til offentlig høring 23.03.2010 med høringsfrist 09.07.2010. NVE har mottatt høringsuttalelser oppsummert slik: **Rødøy kommune** tilrår at Gjervalåga kraftverk bygges ut etter alternativ 1, da de mener inngrepene vil bli forholdsvis små. **Nordland fylkeskommune** anbefaler at vedtak for Gjervalåga utsettes til det er gjort vedtak i søknaden om Smibelg og Storåvatn kraftverk. Dersom disse blir gitt konsesjon, mener fylkeskommunen at det er positivt om også Gjervalåga kraftverk får konsesjon. Ved en eventuell konsesjon viser de til aktsomhetsplikten og ber om at det tas inn standardvilkår om kulturminner i konsesjonen. Fylkeskommunen mener at konsekvensene er akseptable i forhold til friluftsliv og biologisk mangfold. **Fylkesmannen i Nordland** mener tiltaket bør vurderes ut fra den samlede belastningen en eventuell utbygging av Storåvatn kan medføre for området. Fylkesmannen mener også at behandlingen av småkraftsaker i Nordland bør utsettes til fylkesplan for småkraftverk i Nordland foreligger. Fylkesmannen uttaler at det ikke er foretatt bunndyrundersøkelser i Gjervalåga, og mener at kunnskapsgrunnlaget er manglende for dette temaet. Gjervalåga ligger innenfor et viktig friluftsområde, men det er ikke gitt noen verdi i kartleggingen. Fylkesmannen mener at de fysiske inngrepene, redusert vannføring og bortfall av vannføring på noen strekninger vil redusere opplevelsesverdien ved ferdsel langs elva og i fjellområdet, også fra motsatt side av Melfjorddalen, og gi middels negativ konsekvens for landskap og friluftsliv.

Reindriftsforvaltningen i Nordland viser til reindriftens arealbrukskart som viser at nærområdet til Gjervaltjørna, inntak og kraftstasjon er vårbeite 2, sommerbeite 2 og høstbeite 2. Hele Gjervaldalføret fra Melfjordbotn over til Gjervalen er å anse som et naturlig trekk- og flyttsystem. Tiltaket berører ikke andre særverdiområder for reindriften. Kraftstasjonen bør bygges slik at den avgir minst mulig støy i driftsperioden. Det er særdeles viktig at utbygger har en god dialog med reinbeitedistriktet i anleggsperioden, slik at anleggsperioden kan koordineres med reindriftens bruk av området for å gi minst mulig forstyrrelse av reinen. Nettilknytning med luftlinje langs vestsiden av Storelva, vil ikke berøre flyttleien. Eventuell bygging av stolper for nettilknytningen bør avklares med reinbeitedistriktet. **Hestmannen/Strandtinden reinbeitedistrikt** har ingen spesielle merknader til alternativ 3. **Norske Reindriftssamers landsforbund** uttaler at inngrep skaper driftsforstyrrelser for reindriften ved at inngrep virker som barrierer og medfører direkte og indirekte beitetape og gir driftsmessige konsekvenser. De viser her til nyere forskning som viser at indirekte effekter av kontinuerlige forstyrrelser og permanente inngrep fører til langvarige unnvikelseeffekter hos rein. De mener at inngrep må ses i sammenheng med gjennomførte og planlagte utbygginger innenfor hele reinbeiteområdet. Distriktet har allerede måttet avgi store beiteområder til kraftutbygginger og andre inngrep samtidig som det foreligger omfattende nye planer innenfor distriktet. **Universitetet i Tromsø – Universitetsmuseet** har ingen merknader til tiltaket. **Rødøy-Lurøy Kraftverk AS** opplyser at det ikke er kapasitet i eksisterende linjenett til mer enn 1 MW. Kostnader forbundet med ny linje ble i år 2000 estimert til 15 millioner kroner. Dette beløpet antas å ha økt betydelig med tiden. **Grunneier Jan Ivar Iversen** uttaler at han eier en del av området ved inntaket der det er planlagt inngrep, og at det ikke er gjort avtale med ham om inngrep på hans eiendom. **Hytteier Jan Birger Johansen** betegner Istjønnå som en oase for fugler og andre dyr hele året. Han stiller spørsmål ved egnetheten som inntaksmagasin på grunn av bresedimentene som naturlig finnes i vannet. Johansen opplyser at Gjervaldalen er gjennomfartsvei mellom Sørfjord og Melfjord. Han sier også at det inngrepsfri området er under press fra flere hold og at utbyggingen ikke vil ha nevneverdig betydning for bosetning i Melfjorden da bygda i hovedsak er fraflyttet.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 17 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til

fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De siste to årene har NVE klarert om lag 1,3TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi. Tiltaket vil også gi varige inntekter til søker, grunneiere og kommunen.

Gjervalåga er et vassdrag med store høydeforskjeller og en stor andel sårbart høyfjellandskap. Det er ikke knyttet spesielle verdier til Gjervalåga som vassdrag, men området danner i sammenheng med det vernede Gjervalvassdraget, som renner ned i Gjervalen på vestsiden av fjellet, en korridor med preg av urørthet i et område med mange eksisterende og potensielle inngrep. Dersom alle kraftverksplaner i området blir realisert, vil Gjervalelva ligge igjen som eneste uberørte vassdrag i nærområdet til Gjervalåga. Etter vårt syn vil likevel en utbygging etter alternativ 3 med fastsatte vilkår ikke medføre negative konsekvenser av vesentlig betydning for allmenne interesser.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene ved bygging av Gjervalåga kraftverk etter alternativ 3 er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt.

NVE gir Fjellkraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Gjervalåga kraftverk etter alternativ 3 på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Fjellkraft AS, datert 17.03.2010:

"Søknad om konsesjon for bygging av Gjervalåga kraftverk

Fallrettseierne langs Gjervalåga ønsker å utnytte vannfallet i Gjervalåga (mellom kote 312 og 65) i Rødøy kommune i Nordland. Fallrettseierne har gjennom avtale gitt Fjellkraft AS disposisjonsrett over fallrettene med det formål å søke konsesjon for bygging av Gjervalåga kraftverk. Dersom det blir gitt konsesjon, vil det bli stiftet et eget selskap, "Gjervalåga Kraftverk AS", som får overført konsesjonen fra Fjellkraft AS. Fjellkraft AS søker herved om følgende tillatelser:

- 1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:*
 - å bygge Gjervalåga kraftverk i samsvar med planene beskrevet i vedlagte saksdokumenter*
- 2. Etter vassdragsreguleringsloven om tillatelse til:*
 - å regulere øvre og nedre Gjervaltjørn med HRV på kote 399 og LRV på hhv. kote 394 og kote 392.*
- 3. Etter energiloven om tillatelse til:*
 - bygging og drift av Gjervalåga kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.*
- 4. Etter forurensningsloven om tillatelse til:*
 - gjennomføring av tiltaket*

Med hensyn til energiloven er Fjellkraft i dialog med Rødøy Lurøy kraftverk og Helgelandskraft. Det legges opp til å få til en løsning der anlegget kobles på ny distribusjonslinje over Melfjellet til Melfjordbotn. Den nye linjen vil bli bygget innenfor områdekonsesjonærs nettkonsesjon.

Nødvendige opplysninger om tiltaket fremgår i vedlagte rapport med vedlegg.

Vi ber om en snarlig behandling av søknaden."

"Under er det listet nøkkeldata for det planlagte anlegget. Feltkarakteristika for alt. 1 og 2 gjelder inklusive overført felt. Det er presentert tre utbyggingsalternativer:

- 1. Kote 312-kote 65, med regulering av Gjervaltjørn og overføring på Tjørnfjellet*
- 2. Kote 312-kote 65, uten regulering av Gjervaltjørn, med overføring på Tjørnfjellet,*
- 3. Kote 312-kote 65, uten regulering av Gjervaltjørn, og uten overføring på Tjørnfjellet*

Alternativene 2 og 3 er beskrevet nærmere i avsnitt 2.8. Nummereringen er ikke å forstå som prioriteringsrekkefølge."

Gjervalåga kraftverk, hoveddata

TILSIG		Alternativ 1	Alternativ 2	Alternativ 3
Nedbørfelt	km ²	14,5	14,5	11,0
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	54,5	54,5	40
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	119	119	115
Middelvallføring	m ³ /s	1,73	1,73	1,27
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,045	0,045	0,033
5-persentil sommer (1/5-30/9)	m ³ /s	0,29	0,29	0,22
5-persentil vinter (1/10-30/4)	m ³ /s	0,036	0,036	0,028

KRAFTVERK

Inntak	moh.	312	312	312
Avløp	moh.	65	65	65
Lengde på berørt elvestrekning	km	1,5	1,5	1,5
Brutto fallhøyde	m	247	247	247
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,53	0,55	0,56
Slukeevne, maks	m ³ /s	3,5	3,5	2,6
Slukeevne, min	m ³ /s	0,175	0,175	0,13
Tilløpssjakt/-rør, diameter	mm	1500/1100	1500/1100	1400/1000
Tunnel, tverrsnitt	m ²	20	20	20
Tilløpsrør/-tunnel, lengde	m	600/820	600/820	600/820
Installert effekt, maks	MW	7,2	7,2	5,3
Bruktid	timer	3720	3190	3200

MAGASIN

Magasinvolum	mill. m ³	2,0		
HRV (øvre Gjervaltjørn)	moh.	399		
LRV (øvre Gjervaltjørn)	moh.	394		
HRV (nedre Gjervaltjørn)	moh.	399		
LRV (nedre Gjervaltjørn)	moh.	392		

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	6,1	5,2	3,9
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	19,1	17,8	13,2
Produksjon, årlig middel	GWh	25,3	23,1	17,1

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	82,0	77,2	75,2
Utbyggingspris	kr/kWh	3,24	3,34	4,40

Gjervalåga kraftverk, elektriske anlegg		
GENERATOR		
Ytelse	MVA	7,7
Spenning	kV	6,6
TRANSFORMATOR		
Ytelse	MVA	7,7
Omsetning	kV/kV	6,6/22
NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)		
Lengde	km	1,7
Nominell spenning	kV	22
Luftlinje		
I tillegg ny linje over Melfjellet til Leiråga kraftverk		

Høring og distriktsbehandling

NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Rødøy kommune har i formannskapsmøte den 02.07.2010 vedtatt følgende:

”Uttalelse vedrørende konsesjonssøknad for Gjervalåga

Jfr. saksutredning 17610

Rådmannens innstilling:

Fjellkraft AS søker konsesjon for Gjervalåga kraftverk. Kraftverket vil etter den mest omfattende utbyggingen – inklusiv en mindre regulering av Gjervaltjønnan ha en total produksjon på 25,2 GWh/år. Det aller meste av anlegget vil befinne seg i fjellet. Dette medfører at det vil bli begrenset visuell virkning i landskapet. Fra fylkesveg 355 vil der bli bygd anleggsveg på ca. 500 m. I tillegg vil det bli en veg på 50-100 m fram til deponeringsplass for tunnelmasser. Siden det er lite inngrep i naturområdet i nærheten av tiltaket (Gjervalåga kraftverk) vil det isolert sett føre til bortfall av inngrepsfrie naturområder. Dette kan imidlertid endre seg dersom naboområdet Storåvatn kraftverk realiseres slik NVEs innstilling tilsier.

Rødøy kommune kan ikke se at det er tungtveiende negativ begrunnelse for at tiltaket ikke skal realiseres etter den mest omfattende utbyggingsplanen (25,2 GWh/år). Inngrepene blir forholdsvis små ettersom det meste av anlegget er plassert inne i fjellet. Rødøy kommune vil derfor tilrå at Gjervalåga kraftverk utbygges i henhold til konsesjonssøknadens alternativ 1. Det medfører den mest omfattende utbyggingen med regulering av Gjervaltjønnan, totalt ca. 25,2 GWh/år.

Vedtak:

Som innstillingen. Enstemmig.”

Fylkesmannen i Nordland kom med følgende uttalelse i brev som vedlegg til e-post av 21.06.2010:

”Konklusjon

Prosjektet er blitt vurdert opp mot allmenne interesser, herunder naturvern, friluftsliv, biologisk og geologisk mangfold, landskap og inngrepsfrie områder. Den omsøkte utbyggingen må vurderes ut fra samlet belastning området er eller vil bli utsatt for. En eventuell utbygging av

Smibelg og Storåvatn kraftverk bør etter vår vurdering legge føringer for øvrige planer om inngrep i dette fjellområdet.

Fra fylkesmannens vurdering gjengis følgende:

"Generelt om småkraftverksutbygginger i Nordland

Vi ser at det i Nordland løpende kommer inn søknader om småkraftverksutbygginger. Disse småkraftverkene vil, dersom det innvilges konsesjon, sakte men sikkert "spise opp" en stor del av det vi har igjen av inngrepsfrie naturområder i Nordland. For å unngå en utbygging av små vannkraftverk der "først til mølla" i stor grad har vært gjeldende praksis, arbeides det nå med å få på plass fylkesvise planer for småkraftverk. Nordland fylkeskommune har igangsatt arbeidet med en plan som skal ligge til grunn for vurderingen av konfliktgrunnlaget, og dermed danne et bedre grunnlag for å foreta en prioritering av prosjekter ut fra miljøhensyn og lønnsomhet. Vi mener at behandlingen av alle småkraftprosjekter, og spesielt de med stort konfliktpotensial, bør utsettes til denne planen foreligger. Vi vil da kunne vurdere konfliktgrunnlaget gjennom en "samlet plan", noe som dermed vil gi bedre mulighet til å prioritere de minst miljøskadelige og samtidig mest lønnsomme prosjektene.

Biologisk mangfold

Utbyggingen berører et relativt stort område. Dette området er preget av fattige, harde bergarter (granitt og granodioritt, stedvis forgneiset), lite løsmasser og sparsom og fattig vegetasjon. Fylkesmannen er ikke kjent med spesielle fiskeverdier i vassdraget. Ut fra eksisterende kunnskap er verdien av biologisk mangfold ansett å være liten. Det er imidlertid ikke foretatt bunndyrsundersøkelser (herunder entomologiske undersøkelser) på de berørte vannstrekningene. Kunnskapsgrunnlaget for dette temaet må etter vår vurdering ansees å være manglende.

Verna vassdrag

Gjervalåga ligger i nærheten av Gjervalelva som, på grunn av sitt uberørte preg og derav egnethet som referansevassdrag, er gitt varig vern mot vannkraftutbygging gjennom St.prp. nr. 118 (1991-1992). Omsøkte tiltak vil ikke berøre området for vassdragsvern.

Landskap og friluftsimteresser

Omsøkte tiltak vil bli liggende innenfor et urørt område som i Direktoratet for naturforvaltnings naturbase er registrert som Melfjordfjellet friluftsområde. Friluftsområdet er ikke verdisatt, og det er ikke foretatt registreringer av bruksfrekvens. I forbindelse med vernet av Gjervalen og Gjervalelva ble det i NOU 1991: 12B imidlertid følgende uttalt:

(...) De steile fjellsidene som omgir vassdraget og fjorden gir en betydelig og dominerende romvirkning. Ulike terrengformer i dalbunnen og et variert elveløp gir landskapet variasjon. De omkringliggende fjell og breer forsterker det varierte inntrykket. Området er relativt mye brukt i friluftssammenheng selv om det ligger langt fra bebyggelse og veier. Vanlig atkomst til området er med båt inn Gjervalen, men også dalgangen fra Melfjordbotn er en del brukt. Fiske, både i fjorden, elva og vannet, samt småviltjakt er vanlige aktiviteter i området...

I tillegg til de fysiske inngrepene vil redusert vannføring, og bortfall av vannføring i noen av de påvirkede elvestrengene, kunne redusere opplevelsesverdien ved ferdsel langs elva og fjellområdet. Utbygging her vil også være synlig fra fjellområdet på motsatt side av hoveddalføret (Melfjord). Vi deler således vurderingen at tiltaket vil gi middels negativ konsekvens for landskap og friluftsliv.

Inngrepsfrie naturområder

I følge rapport utarbeidet av Rådgivende Biologer AS ligger tiltaket innenfor stort inngrepsfritt naturområde som dekker et areal på 173 km². Dette området må vurderes å være av stor verdi ettersom det inneholder villmarkspregete områder og strekker seg fra fjord til fjell.

En utbygging vil føre til reduksjon av inngrepsfrie områder, og av skjerpende forhold er reduksjonen av villmarkspregede områder. Vi vurderer utbyggingen til å ha store negative konsekvenser for inngrepsfrie naturområder. INON er i St.prp. nr. 1 (2004-2005) ført opp som eget arbeidsmål nr. 2.2. "Sikre at gjenværende naturområde med urørt preg blir tekne vare på". Dette er klare føringer som man må forholde seg til. Den nye regjeringa viderefører også dette i plattformen de har lagt gjennom Soria Moria forhandlingene. De sier blant annet i sin erklæring:

"Hensynet til kommende generasjoners naturopplevelser tilsier en restriktiv holdning til videre vassdragsutbygging, og at vi lar de aller fleste vassdrag som står igjen forbli urørte".

Store deler av de inngrepsfrie områdene som berøres av det foreliggende prosjektet vil falle bort dersom OED følger NVEs innstilling om bygging av Storåvatn kraftverk i øst. Utfallet av konsesjonsspørsmålet i denne saken er imidlertid uavklart, og medfører at Fylkesmannen uttalelse angående inngrepsfrie naturområder i foreliggende sak skjer ut fra INON- status pr. i dag.

Samlet miljøbelastning

Utbygging av Smibelg og Storåvatn kraftverk ble omsøkt 30.05.05. Fylkesmannen konkluderte under tvil med å ikke gå mot en eventuell utbygging av kraftverkene Storåvatn og Smibelg, som til sammen vil gi 216 GWh. Dette ble gjort ut fra at denne utbyggingen vil gi mindre negative konsekvenser enn en del av de andre planene for kraftutbygging i området. I tillegg inngikk hensynet til mulig etablering av nye arbeidsplasser i vårt vurderingsgrunnlag. Realisering av en slik omfattende utbygging ble den gang vurdert til i stor grad å dekke behovet for kraftproduksjon i området. I dette ligger en forventning om restriktiv holdning til andre planer for kraftutbygging i området. Eventuell utbygging av Smibelg og Storåvatn kraftverk bør følgelig sees i sammenheng med flere større og mindre planer for utbygging av vann- og vindkraft i Rødøy og Lurøy.

Fylkesmannen registrerer at NVE i sin innstilling til OED etter samlet vurdering har tilrådet at Salten Kraftsamband Produksjon AS får tillatelse til å bygge Smibelg og Storåvatn kraftverker i hovedsak etter sitt subsidiære alternativ, jfr. brev av 05.07.07 (deres ref. 200706276). Dersom NVEs innstilling blir tatt til følge av OED, vil verdien av at Gjervaltjønnan forblir uberørt øke."

Reindriftsforvaltningen i Nordland kom med følgende uttalelse i brev av 07.07.2010:

"Omsøkte kraftverk ligger innen Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt. Det består av tre siidaandeler (driftsenheter), og hadde pr. 31.3.2009 et reintall i vårflokk på 1301 dyr. Distriktet ligger innenfor Nesna, Rødøy og Lurøy kommuner, samt sørlige deler av Meløy kommune og nordvestlige deler av Rana kommune. Ved tradisjonell drift er vinterbeitene på øyer og lavereliggende, kystnære strøk, mens barmarksbeitene er på fastlandet.

Reindriften arealbrukskart viser at nærområdet til reguleringsmagasin, inntak og kraftstasjon er vårbeite 2, sommerbeite 2 og høstbeite 2. Særverdiområder som vårbeite 1 (kalvingsland) og høstbeite 1 (brunst/parringsland) finnes i vest mot Gjervalvatnet og øst av fylkesvei 355. Hele

Gjervaldalføret fra Melfjordbotn over til Gjervalvatnet er å anse som en del av et naturlig trekk og flyttesystem.

Konsekvensutredningen har ikke registrert området som vårbeite 2, og dette har sannsynligvis sammenheng med at Reindriftsforvaltningens kartløsning har inneholdt feil. Dette er sterkt beklagelig. Reindriftsforvaltningen skal oppdatere reindriftens arealbrukskart, og forhåpentligvis vil en brukervennlig og feilfri innsynsløsning bli opprettet. Utreder ble dog informert om at området var vårbeite 2 i brev av 22.10.2009.

Reindriftsforvaltningen har gjort en vurdering av de ulike inngrepene i forbindelse med anlegg- og driftsperioden

Reguleringsmagasin/Inntak

Flyttlei markert sør for Gjervalåga indikerer at Gjervaldalen fungerer som ei trekklei for reinen. Man må derfor anta at en overskridelse av dagens vannstand i Gjervaltjørnan vil påvirke reinens trekk noe.

Sperreterskel/Overføring

På kote 735 på Tjørnfjellet skal det lages en 50 meter lang kanal som skal lede en sidebekk inn i inntaksområdet for reguleringsmagasinet. Det oppgis ikke hvor høy sperreterskelen ifm. kanalen skal være, men tiltaket vil sannsynligvis ikke berøre reinens bruk av området nevneverdig.

Anleggsvei

Planlegges fra fylkesvei 355 bort til kraftstasjonen, en strekning på ca. 500 meter. Anleggsveien vil ikke tilrettelegge for ferdsel som vil virke nevneverdig negativt på reindriftens bruk.

Kraftstasjon/massedeponi

Skal plasseres nede ved kote 65 ved påhugget for tunnelen. Plasseringen virker å være grei mtp. reindriftens bruk. Men det er viktig at kraftstasjonen bygges slik at den avgir minst mulig støy i driftsperioden.

Kraftlinje

Det er foreløpig ikke avklart endelig nettilknytning for kraftverket. Hvis det blir aktuelt å koble seg på ny linjetrasé til Leiråga kraftverk nord for fv 355 bør dette avklares med reinbeitedistriktet. Stolper bør plasseres med hensyn til distriktets flytting over dalføret (se figur 1). Kraftlinja langs vestsiden av Storelva vil ikke berøre flyttleia.

Vannvei

Legges i tunnel og har derfor ingen betydning.

Anleggsperiode

Dette vil uten tvil være det momentet ved kraftverket som vil påvirke reindriften mest. Anleggsperioden vil trolig foregå i sommerhalvåret, og det er også den perioden hvor dette er aktuelle beiteområder. Det er særdeles viktig at utbygger har en god dialog med reinbeitedistriktet. Ved å koordinere anleggsperioden med reindriftens bruk av området kan forstyrrelsene bli på et minimum.

Konklusjon

Anleggsperioden er det av stor viktighet at koordineres med reindriften. Dette bør komme fram i vilkårene til en eventuell konsesjon. Tilpasning av anleggsperioden kan innebære stopp i

anleggsarbeidet under bestemte perioder i forbindelse med flytting eller når reinen er på trekk gjennom området. Dette er å anse som det viktigste avbøtende tiltaket.”

Universitetet i Tromsø – Universitetsmuseet kommer med følgende uttalelse i brev av 18.06.2010:

”Vi viser til ovennevnte oversendt Tromsø Museum for uttalelse om kulturminner under vann.

Tiltak i vann som planlegges i forbindelse med bygging av Gjervalåga kraftverk vil omfatte hovedsakelig regulering av øverste og nederste Gjervaltjønnan med heving av vannstand og sprenging av en kanal mellom dem.

Vi vurderer tiltaket som planlegges i eksisterende vann som begrenset i omfang slik at sannsynligheten for konflikt med evt. kulturminner under vann vil være liten.

Tromsø Museum har derfor ingen merknader til søknaden og tiltaket.”

Rødøy-Lurøy Kraftverk AS kom med følgende uttalelse i brev av 19.04.2010:

”Rødøy-Lurøy Kraftverk AS er ansvarlig for distribusjon av elektrisk kraft i området.

Eksisterende distribusjonsnett er på 22kV, har en total lengde på om lag 27 km og en kapasitet for innmating i Melfjorden på 1 MW.

I forbindelse med Statkrafts planer om utbygging i området, fikk vi i år 2000 prosjektert ny linje for uttak av 7 MW anleggskraft i Melfjorden. Linjen ble kostnadsberegnet til om lag 15 millioner kroner. Med dagens tekniske krav og prisnivå på materiell og entreprenørtjenester må vi regne med en betydelig økning i pris for en ny linje inn til området.”

Norske Reindriftssamers Landsforbund kom med følgende uttalelse i brev av 08.04.2010:

”Den omsøkte utbyggingsplanen ligger innenfor et kjerneområde i Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt. Gjeldende område benyttes i hovedsak til vår- og høstbeite, men brukes også som en del av sommerbeitet. Norske Reindriftssamers Landsforbund (NRL) forutsetter at det gjennomføres konsultasjoner med reinbeitedistriktet dersom de ønsker dette.

NRL vil på generelt grunnlag vise til at konsekvensene av denne type utbygginger for det første utgjør tap av beiter, og for det andre gir driftsmessige konsekvenser for reindriften. De direkte effektene av slike inngrep omfatter både tap beiteland som følge av installasjoner, kjørespor og annen infrastruktur. I tillegg vil forstyrrelser i form av anleggstrafikk, støy og nye barrierer for rein vanskeliggjøre den praktiske reindrifutsutøvelsen i området.

Nyere forskning viser at de indirekte effektene av kontinuerlige forstyrrelser og permanente inngrep kan føre til langvarige unntakelseseffekter hos rein. Det viser seg også at anleggsveier i utmark bidrar til hyttebygging og økt ferdsel. Vedlikehold av kraftledning medfører også økt ferdsel og forstyrrelser.

Det må i denne sammenheng vises til at inngrep som dette ikke kan vurderes isolert sett, men må ses i sammenheng med gjennomførte og planlagte utbygginger innenfor reinbeiteområdet. Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt har allerede avgitt store beiteområder til kraftutbygginger og andre inngrep, samtidig som det foreligger omfattende utbyggingsplaner, blant annet i forhold til vindkraft. I tillegg vil konsekvensene i forbindelse med klimatiske endringer og rovdyrproblematikk utgjøre en del av dette bildet.

Reindriften er utsatt for et stort press med hensyn til kraftutbygginger, og det er derfor viktig at NVE holder en tett dialog med berørte distrikter. En slik dialog bør blant annet omfatte en tidlig involvering i planprosessen, der reindriften gis reelle muligheter til å påvirke planprosessen slik at inngrepet får minst mulig konsekvenser for reindrifutsutøvelsen.”

Grunneier Jan Ivar Iversen kom med følgende uttalelse i brev av 08.07.2010:

"Jeg er grunneier på G.nr. 25, b.nr. 2 og 3 i Rødøy. Etter hva jeg kan se så eier jeg en del av utbyggingsområdet. Grensen går fra sjøen ved elva og rett i sør helt opp til statsgrensen. Det vil si at grensen går et sted ved inntaket.

Jeg vil derfor hevde at jeg ikke har gitt tillatelse og ikke har avtale med Fjellkraft om utbygging på min eiendom.

Vedlagt finner dere kart og eiendomsbeskrivelse fra delingen på slutten av attenhundretallet. Den eiendommen som Fjellkraft har avtale med, b.nr. 10 er den som ligger mellom punkt 2 og 3 i Hjemmarkens Skovskjel. Etter denne beskrivelsen så eier denne eiendommen bare en liten del av Gjervalelva. Eiendommen som ligger vest for denne, mellom 1 og 2 har blitt solgt og oppdelt og har da fått andre grensebeskrivelser. Det innebærer ikke at naboeiendommene får endret sine grenser."

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i vedlegg til e-post av 20.08.2010 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

"Innledning

Vi viser til tilsendte uttalelser pr. e-post. Fjellkraft AS (FK) kommenterer de ulike høringsparters merknader fortløpende i den grad det er merknader til søknaden. Nordland fylkeskommune har fått utsatt høringsfrist og eventuelle merknader kommenteres når uttalelse foreligger.

Merknader og kommentarer

Rødøy kommune har ingen merknader og anbefaler at det gis tillatelse som omsøkt.

Fylkesmannen i Nordland gir en noe diffus uttalelse uten entydig konklusjon etter gjennomgang og vurdering av de ulike berørte fagtemaene. FM ender opp med at reduksjon av inngrepsfrie naturområder er den største negative virkningen av tiltaket.

OEDs retningslinjer for småkraftprosjekter og INON sier: "Prosjekter som innebærer et betydelig inngrep ved plassering av inntak eller kraftstasjon i villmarkspregede områder, eller medfører betydelig reduksjon av INON-områder med stor verdi, bør som hovedregel unngås"

INON er et vedtatt teoretisk mål på uberørte naturområder. FK har ingen kommentar til FMs vurdering og konklusjon. Vi mener imidlertid at reduksjon av inngrepsfrie naturområder må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle ut fra inngrepenes størrelse, omfang og terrenget omkring. Vi mener også at innsyn og visuell virkning av inngrepene må tillegges vekt i vurderingen. FK mener dette prosjektet ikke innebærer "et betydelig inngrep".

I og med at FM ikke fraråder at det blir gitt konsesjon, antar FK at FM ikke er i mot prosjektet.

Reindriftsforvaltningen i Nordland konkluderer med at virksomhet i anleggsperioden vil være det som påvirker reindriften mest og at det er viktig med kontakt og koordinering med reindriften slik at justeringer kan gjøres i kritiske perioder. Videre pekes det på mulig hinder for trekk ved at vannstanden heves i Gjervaltjønnan.

Ved positivt konsesjonsvedtak vil FK legge til rette for en løpende kontakt med reindriftsutøver i detaljplanfasen og den senere byggefasen for, i best mulig grad å gjøre justeringer i forhold til reindriften.

Når det gjelder vannstandsheving og konsekvenser for reintrekk, har ikke FK i dag full oversikt til å gi en konkret kommentar om mulige konsekvenser. Vi anbefaler at dette blir viet spesiell oppmerksomhet under NVEs sluttbefaring gjennom konkret vurdering i terrenget.

Norske Reindriftssamers Landsforbund viser til at området i hovedsak benyttes til vår- og sommerbeite. Det pekes videre på at tiltak som dette må sees i sammenheng med andre tiltak i området. Tiltak som dette medfører tap av beiteland, forstyrrelser, barrierer m.v.

FK mener at dette prosjektet vil gi små konsekvenser for reindriften i driftsfasen. Dette blant annet ut fra at hele vannveien er planlagt i fjell, samt at det er begrenset barrierevirkning og tap av beiteland som følge av de øvrige installasjonene.

I driftsfasen vil det være begrenset behov for trafikk i området. Dette vil i stor grad gjelde drifts- og tilsynspersonell på inspeksjon nede i kraftstasjonen.

UITØ har ingen merknader til søknaden vedrørende kulturminner under vann.

Rødøy og Lurøy kraftverk er netteier i området og peker på begrensinger i eksisterende nett.

Det er flere mulige løsninger for tilknytning av Gjervalåga til distribusjonsnettet avhengig av andre mulige prosjekt i området. Hovedalternativet er en ny 10 km 22 kV-linje over fjellet til Leiråga kraftstasjon. FK vurderer de ulike alternativene, endelig valg blir gjort i detaljplanfasen.

Jan Iversen peker på at han sannsynligvis er rettighetshaver til deler av fallet i Gjervalåga og at det ikke er inngått avtale om prosjektet.

FK legger et stort arbeid i å få avtale med alle berørte rettighetshavere. I noen tilfeller viser det seg at det dukker opp rettighetshavere som man i utgangspunktet ikke hadde oversikt over. FK gjennomfører kontroll av rettighetsforholdene i samtlige av våre prosjekt, dette har vi også utført i Gjervalåga. Denne kontrollen konkluderer med at det er gnr 25, bnr 10 som har fallrettighetene i Gjervalåga jf. tidligere tilsendte kopi av svarbrev fra FK. ”

Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse

Tiltaksområdet ble befart 31.08.2010. Etter dette har NVE mottatt følgende uttalelser:

Hestmannen/Strandtinden reinbeitedistrikt kom med følgende uttalelse som vedlegg til i e-post av 23.09.2010:

”Viser til befaring den 31.08.2010.

Hestmann/Strandtind Reinbeitedistriktet vil herved gi en uttalelse på Gjervalåga kraftverk.

Det foreligger 3 utbyggingsalternativ til det omsøkte prosjektet.

-2 alternativ uten regulering

-1 med regulering av Gjervaltjønnan

Ut fra usikkerhetene vedrørende hva en regulering vil kunne medføre, vil reindriften anmode nve å gi konsesjon på alternativ 2.

Dette ut fra den usikkerheten som råder angående hva en regulering vil kunne medføre av problemer for reindriften spesielt (stenging av flytt- og trekkvei) og for dyre- og friluftsisinteresser generelt.

Ved regulering kan en se for seg mulige scenarioer:

Løsmassene vaskes ut da strandsonene er bratte, man kan se for seg at de resterende løsmassene i lia under bergene løsner av samme årsak da lia er bratt hele veien. Man kan i tillegg se for seg at kraftig regnvær/store snømengder også vil kunne presse med seg de resterende massene, med det som resultat at flytt-/trekkveien blir sperret.

Her ligger en del store steinblokker, som man kan anta holder løsmassene fra naturlig utglidning. Viss disse skulle vaskes ut vil det være overhengende fare for at løsmassene ovenfor også vil skli ut.

Videre ser en også for seg at ved regulering så vil faren for dårlig is på senhøsten/tidlig vinteren være et faremoment for flytting og naturlig trekk av rein. Dette vil ytterligere forsterke seg når vannspeilet er på sitt laveste og kraftproduksjonen er stoppet opp for vinteren. Da er det overhengende fare for at isen vil sprekke fra land og skape store/brede sprekker som man ikke vil kunne komme seg over og forbi. Og til slutt på senvinteren vil en kunne få overdekte sprekker som vil være en fare ikke bare for dyrene men også mennesker.

Overføringen av bekken som er tenkt tatt fra Tjørnfjellet ser vi oss mest tjent med blir overført helt til den vestligste bekken som renner direkte ut fra breen og ned en stor spekk og ikke slik det fremgår av søknaden. Der er den tenkt overført kun en bit slik at den renner sammen med en annen bekk direkte ned til inntakstjønna. Dette vil kunne skape kunstige barrierer for rein da man kobler ilag flere bekker som vil være store under flomperiodene på forsommeren, sommeren og høsten. Dette er også en passasje som man bruker på vinteren når man henter strørein med snøscooter. Derfor ønsker man en ytterligere drenering slik at man får samlet disse bekkene sammen. Disse vil da renne med en stor spekk i fjellsiden der verken rein eller folk ferdes og her er heller ikke farbart for folk og dyr da fjellet reiser seg bratt opp.

Sett ut fra en totalvurdering vil Reinbeitedistriktet se alternativ 2 som det beste alternativet som vil ivareta alle parters interesser.

Da dette prosjektet ikke vil kunne skape barrierer som vil kunne sette en stopper for naturlig flytting og trekk av rein spesielt og dyre- og friluftsinteresser generelt."

Nordland fylkeskommune har gjort følgende vedtak i fylkestinget den 04.10.2010:

" ...

- 1. Fylkestinget vil anbefale at Olje og energidepartementet avventer behandlingen av Gjervalåga kraftverk til konsesjonssøknadene for Smibelg og Storåvatn kraftverk er avklarte. Fylkestinget har anbefalt at Storåvatn og Smibelg kraftverk i samme område skal få konsesjon. I utgangspunktet er det positivt at man får utbygd ny fornybar kraft innenfor samme område. Fylkestinget er derfor positiv til at Gjervalåga kraftverk blir etablert, forutsatt at de andre to kraftverkene får konsesjon.*
- 2. Dersom Olje- og energidepartementet ikke gir konsesjon til Smibelg og Storåvatn kraftverk, vil områdets karakter som uberørt natur i stor grad bevares. Derfor ønsker Nordland fylkeskommune å ha muligheten til å se på saken på nytt, og ber om at departementet gir rom for dette i sin saksbehandling.*
- 3. Hvis Gjervalåga kraftverk får konsesjon, vil fylkeskommunen be om at følgende tas inn i konsesjonsvilkårene:*

Nordland fylkeskommune viser til tiltakshavers aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander,

ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må Nordland fylkeskommune ved Kulturminner i Nordland varsles umiddelbart. Det forutsettes at dette pålegget bringes videre til dem som skal utføre arbeide i marken.”

Fra innstillingen gjengis avsnittene ”Problemstilling”, ”Vurderinger” og ”Konsekvenser”:

”Problemstilling

I henhold til konsesjonssøknaden er utbyggingen planlagt som fjellanlegg, noe som reduserer de synlige fysiske inngrepene, og dette vurderes som positivt sett opp mot at området fra før er lite berørt av menneskelige inngrep.

Foreslått løsning for linjetilknytning vil gjøre at Melfjordbotn får en reserveløsning for kraftforsyningen, som i dag går i skredutsatt terreng fra Kilboghavn. Dette bedrer dermed forsyningssikkerheten i området. Rødøy kommune vil få økte skatteinntekter som følge av utbyggingen. Utbygging av kraftverket vil samtidig bli en betydelig tilleggsnæring for fallrettseierne i vassdraget.

Ulempene ved tiltaket knytter seg i følge konsesjonssøknaden i hovedsak til at utbyggingsstrekningen får redusert vannføring. Innsynet til utbyggingsstrekningen er imidlertid begrenset slik at det visuelle inntrykket ikke reduseres vesentlig. Som et avbøtende tiltak for å forhindre tørrlegging, er det derfor foreslått sluppet minstevannføring hele året.

Inngrepsfrie naturområder i Norge (INON)

En realisering av kraftverksplanene i Gjervalåga vil føre til et bortfall av inngrepsfri natur på 9,5 km² eller 5,5 % av det større og sammenhengende inngrepsfrie området. I nabovassdraget er Storåvatn kraftverk planlagt. NVE har innstil til OED at Storåvatn kraftverk bør få konsesjon, noe fylkestinget i Nordland også har anbefalt, jf. vedtak i FT sak 93/05. Hvis Storåvatn kraftverk realiseres vil store deler av bortfallet av INON om er listet under, være berørt før Gjervalåga blir realisert.

Biologisk mangfold og verneinteresser

Nedbørsfeltet til Gjervalåga fremstår som et jevnt over karrig område uten spesielle verneinteresser eller verdier i forhold til biologisk mangfold. Det ble registrert en naturtype ”bekkekløft” under befaringen, men denne har bare lokal verdi, på grunn av lite lav og mosevegetasjon, ettersom det er periodevis store vannføringer i kløften.

Innenfor tiltakets influensområde er det ikke registrert truede vegetasjonstyper, eller stedfaste rødlistearter. Det er ikke registrert verneinteresser i området. Det er ikke registrert viktige fiskebestander i influensområdet. Området er fattig både med tanke på flora og fauna, og potensialet for rødlistede planter er derfor lite, og det er ikke registrert spesielle viltverdier i influensområdet for Gjervalåga kraftverk.

Det er heller ikke grunn til å anta at området inngår som en viktig del av leveområdet for arealkrevende, rødlistede viltarter. Arter som jerv, kongeørn, jaktfalk og jerv kan likevel forekomme på streif. Elva vurderes som aktuell som hekkplass for et par fossefall. Det er da spesielt strekningen nedenfor tjernet på kote 312 som kan være aktuelt område for fossefall.

Landskap

I større skala faller det meste av nedslagsfeltet til Gjervalåga inn under landskapsregionen Høgfjellet i Nordland og Troms, men dalsiden ned mot Melfjord omfattes av Fjordbygdene i

Nordland og Troms. Hovedinntrykket av landskapet i Gjervalågas nedslagsfelt er et nakent, goldt fjellandskap med runde former, uten store kontraster selv om høydeforskjellene er store. Mangfoldet må karakteriseres som relativt lite, men de massive fjellformasjonene har likevel totalt sett en viss inntryksstyrke, og verdi som landskapselement. Landskapets helhet er også bevart, siden det ikke er tekniske inngrep i området.

Redusert vannføring i Gjervalåga nedenfor inntaket på kote 312 vil i følge konsesjonssøknaden kunne gi redusert opplevelsesverdi ved ferdsel langs elva og ved innsyn fra fjellområdet på motsatt side av hoveddalføret (Melfjord). Det vil ikke bli særlig merkbart fra bunnen av hoveddalføret, fordi innsyn til bekkekløften og elva herfra for det meste er skjult av vegetasjon. Også dammen og reguleringssonen på Gjervaltjørnan vil være synlig om sommeren for folk som ferdes i området.

I fuktige år vil imidlertid reguleringssonen være lite synlig når vannet er fylt opp. I fuktige år vil reguleringssonen bare være synlig i kortere perioder ut på sommeren. Overføringspunktet på Tjønnefjellet ligger i et utilgjengelig område hvor det ligger store mengder snø langt utover sommeren.

Kulturminner og kulturmiljø

Tiltaket er ikke i konflikt med kjente, verneverdige kulturminner. Alle kulturminner er imidlertid ikke registrert, og utbygger har aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle treffe på fornminner, jf. kulturminnelovens § 8 andre ledd.

Friluftsliv

Influensområdets verdi i forhold til jakt, fiske og friluftsliv er av lokal art. De fysiske inngrepene i forbindelse med tiltaket, særlig reguleringen av Gjervaltjørnan, vil kunne føre til redusert opplevelsesverdi, men tiltaket forventes ikke å påvirke mulighetene for friluftaktiviteter i området.

Reindrift

Deler av nedbørfeltet har verdi som beiteområde og trekkvei for tamrein, men tiltaket forventes ikke å påvirke disse forholdene dersom utbyggingen planlegges og gjennomføres i tett dialog med reindriften.

Utbygger har inngått en avtale med Reindriften i området i forbindelse med utbyggingsplanene. Avtalen regulerer avbøtende tiltak og kompensasjon for ulemper. Reinbeitedistriktet aksepterer på bakgrunn av denne avtalen de foreliggende planene, inkludert linjebygging.

Samfunnsmessige virkninger

Det er inngått avtale med grunneierne som sørger for at disse mottar en stor andel av verdiskapningen som fallrettsleie. Grunneierne har videre mulighet til å eie inntil 50 % av kraftverket, og kan overta det med 100 % etter leieperiodens utløp.

Utbyggingen vil øke skatteinntektene til kommunen gjennom økt eiendomsskatt (maksimalt 0,07 % av skattemessig verdi av kraftverket) og naturressursskatt (1,1 øre pr produsert kWh). Nordland fylkeskommune mottar naturressursskatt (0,2 øre per produsert kWh). Dersom det gir tillatelse til omsøkt regulering vil kommunen ha rett til å ta ut konsesjonskraft (anslagsvis 0,375 GWh per år). Staten vil motta grunnrenteskatt og overskuddsskatt fra kraftverket, samt skatt på fallrettsleie og utbytte.

I anleggsfasen vil tiltaket i følge konsesjonssøknaden generere sysselsetting lokalt og økt lokal omsetning av varer og tjenester. På grunn av disse momentene blir tiltaket i konsesjonssøknaden vurdert til å kunne gi en mindre (liten) positiv samfunnsmessig effekt.

Avbøtende tiltak

For å opprettholde det biologiske mangfoldet på utbyggingsstrekningen, og da særlig hensynet til mulig hekkende fossefall, foreslås det å slippe minstevannføring forbi inntaket. Fordi tilsigsmønsteret i feltet preges av høyt sommertilsig og lavt tilsig vinterstid, vurderes det som fornuftig å differensiere minstevannføringen over året. Det foreslås derfor å slippe en minstevannføring som svarer til volumet av alminnelig lavvannføring over året.

(...)

Vurderinger

Overgang til energibruk som er karbonfri eller har lavt karboninnhold er et sentralt virkemiddel i forhold til å møte de klimautfordringene Nordlandssamfunnet står ovenfor. Derfor er klima og energi to sider av samme sak. Hvis det skal lykkes å legge om til karbonfri energibruk og tilgangen på ren energi skal skaffes innenlands, må fornybar energi bygges ut. Fylkesrådet er derfor positiv til økt produksjon av fornybar kraft i fylket.

Samtidig mener fylkesrådet at en utbygging av Gjervalåga kraftverk må sees i sammenheng med de andre planlagte kraftutbyggingene i området, og da spesielt Smibelg og Storåvatn kraftverk. Fylkestinget har anbefalt at disse får konsesjon. I utgangspunktet mener fylkesrådet at det er positivt at man får utbygd ny fornybar kraft innenfor samme område. Fylkesrådet er derfor positiv til at Gjervalåga kraftverk blir etablert, forutsatt at de andre to kraftverkene får konsesjon.

Det er også en mulighet for at Smibelg og Storåvatn kraftverk ikke får konsesjon. Hvis det skjer vil områdets karakter som uberørt natur i stor grad bevares, og en utbygging må vurderes i forhold til dette og andre planer i området. Fylkesrådet ønsker å ha muligheten til å vurdere Gjervalåga kraftverk også i et slikt perspektiv. I forhold til temaene friluftsliv og biologisk mangfold er konsekvensene av tiltaket akseptable. Når det gjelder kulturminner, viser fylkesrådet til den generelle aktsomhets- og meldeplikten tiltakshaver har etter kulturminneloven ved funn av fornminner og oldsaker.

Dersom Olje- og energidepartementet ikke gir konsesjon til Smibelg og Storåvatn kraftverk ønsker fylkesrådet å ha muligheten til å se på saken på nytt, og anbefaler at fylkestinget ber om at departementet gir rom for dette i sin saksbehandling.

Det er forventet at "Regional plan om små vindkraftverk i Nordland" blir ferdigstilt våren 2011, og den vil danne grunnlag for regional politikk i forhold til småkraftverk. Videre er det planlagt vindkraftverk og nye kraftlinjer i området, og behandlingen av disse starter i høst. Det kan derfor forventes at det foreligger ytterligere relevant informasjon eller avklaringer i forhold til disse. En viktig grunn til at Fylkesrådet eventuelt ønsker å vurdere Gjervalåga kraftverk på nytt er derfor at man da får vurdert tiltaket i forhold til de avklaringer som vil komme i forhold til regional politikk og i forhold til andre planer om kraftverk og kraftlinjer i området.

Konsekvenser

Hvis kraftverket realiseres vil Nordland fylkeskommune motta naturressursskatt (0,2 øre per produsert kWh). I dette tilfellet vil det utgjøre ca. kroner 50.000,- per år.

Ut over dette har saken ingen økonomiske, likestillingsmessige eller personalmessige konsekvenser for Nordland fylkeskommune. Saken har heller ingen konsekvenser for gjennomgående fylkeskommunal politikk."

Hytteier Jan Birger Johansen kom med følgende uttalelse som vedlegg til e-post av 14.10.2010:

"Uttalelse til søknad om utbygging av Gjervalåga kraftverk

Er som eier av fritidseiendom med vannrett nedstrøms fra Tjørnfjellet først gjennom oppslag i Rana Blad, juli 2010 blitt kjent med at NVE har konkrete utbyggingsplaner til behandling. Høringsfristen er utløpt, men jeg tar det likevel for gitt at NVE inkluderer uttalelsen i sin saksbehandling.

Det er påfallende og beklagelig at jeg som sterkt berørt hjemmelshaver ikke er kontaktet, verken i forbindelse med utredningsarbeidet, eller som høringspart. Når en berørt grunneier ikke er tilskrevet, eller på annen måte kontaktet med spørsmål om hvordan planene påvirker eiendommen og øvrige verdier i området, er det jo ikke rart at konsesjonssøknaden er blitt såpass mangelfull.

Samtidig er det en betydelig saksbehandlingsfeil, og et overgrep mot meg som hjemmelshaver, å tillate en slik utbygging uten en avklaring av mine grunneierrettigheter. Selv om min vannrett "bare" skulle være et privatrettslig forhold, vil det være utilbørlig å sluttbehandle en søknad før Fjellkraft AS har avklart dette spørsmålet.

Generelt om søknaden

Som en av de mest aktive brukerne av det berørte området er det lett å se at friluftslivsinteressene for området er lite tilfredsstillende vurdert, og at konsesjonssøknaden med underliggende rapporter er preget av omtrentligheter og spekulasjoner. Det er symptomatisk at referanselisten i rapporten fra Norconsult er tynn og har slagside som underbygger utbyggingsinteressene.

Vannføring ved min eiendom

Bekken som passerer min eiendom søkes tørrlagt og ledet til en annen bekk ved kote 735. Søknaden innrømmer stor usikkerhet med tanke på nedbørsfeltet til bekken som er tenkt tørrlagt. Ut fra kartskisser og min lokalkunnskap om, er nedbørsfeltet dramatisk overvurdert til å være 3,5 km² (fig. 2 s. 4). På grunn av denne feilen ser vannoverføringen ut til å være av stor betydning for kraftproduksjon og utbyggingskostnad. Utbygger har imidlertid klar egeninteresse av å framstille saken slik. Tiltaket antas å være økonomisk forsvarlig der det forventes å være regningssvarende nesten uansett hvor mye vann det tilfører kraftverket. Samtidig elimineres usikkerheten som er knyttet til avrenningen fra Høgtuva/Tjørnfjellet.

Søknaden viser ingen bilder, eller detaljert stedsangivelse for hvor kanalen er ment å ligge, eller hvor massedeponi er tenkt etablert. Det er grunn til å stille spørsmålsteget om utreder overhode har besøkt stedet. Hvorfor ble det i så fall ikke tatt bilder som kunne dokumentere og illustrere det planlagte terrenginngrepet? Det er betydelige høydeforskjeller og moreneavsetninger på det angitte stedet (hvor bekken løper nærmest inntaksdammens naturlige nedbørsfelt) og kanalisering av dette vannet er langt fra så uproblematisk som

søknaden forsøker å gi inntrykk av (den økte vannføringen i mottagende bekk og inntaksmagasinet omtales senere).

Tørrelleggingen av denne bekken uten minstevannføring forsvarer med at den tørrlagte delen av bekken vil bli liggende under snøfonner til langt utpå sommeren og at restvannføringen ved utløp i Gjervalåga vil være tilfredsstillende. Men dersom nedbørsfeltet er så stort som skissert i søknaden vil det være minimal vannføring i bekken når den passerer min eiendom, og svært lite restvannføring ved utløp i Gjervalåga. Rådgivende biologer mener at det er en betydelig konsekvens at vannføringen tas helt vekk fra denne bekken som fossekallen benytter flittig i hekkesesongen.

Dersom nedbørsfeltet er mye mindre enn skissert er vannmengdene så små at de ikke kan forsvare inngrepet. I begge tilfeller bør altså denne overføringen sløyfes. Det må være et poeng å bevare noen restverdier etter en eventuell kraftutbygging, og overføringen vil få adskillig større konsekvenser enn skissert i søknaden.

Slike forhold må under enhver omstendighet være grundigere undersøkt og dokumentert før denne søknaden evt. skal kunne innvilges.

Tunnel til kote 735 (?)

I rapporten fra Norconsult er det flere figurer uten tegnforklaring. Spesielt er det påført en stiplet linje fra kote 735 som ikke forklares. Det er søkt om konsesjon for å opparbeide en tunnel fra kraftstasjonen på kote 62. Dersom skissen (som for øvrig ikke er angitt med tegnforklaringer) virker det som om at det ligger en uutalt og uomtalt tunnelforbindelse som tar flomvannet ved kote 735. Dette er bare min antakelse fordi stiplingen i skissen har samme forklaring som tunnelen som er ment å føre vann fra inntaket i Gjervalelva og til stasjonen. Dette "skjulte" tiltaket er ikke omtalt i rapporten fra Norconsult vedlagt søknaden. Denne vil med sikkerhet ta alt flomvann fra bekken som jeg har vannrett på og ha betydelig påvirkning for naturmangfoldet i vassdraget til denne bekken, vil jeg påstå.

Kanal ved kote 735

Rapporten avslører mange usikkerhetsmomenter spesielt med tanke på den faktiske gevinsten med opprettelse av en kanal på kote 735. Etter befaringer som jeg en rekke ganger har gjennomført tidligere og nå i den siste tiden har jeg fått bekreftet flere svakheter og usikkerhetsmoment til denne kanalen. For det første sies det at det er planlagt en kanal i bredde 1-1,5 meter i ca. 50-60 meters lengde. Dette kan ikke jeg se at det er mulig noen steder i fjellet, og i alle fall ikke på kote 735. I beste fall må man opp på nesten 800 meter og selv da vil kanalen være minst 300 meter(!). I tillegg vil dette innebære at dybden på kanalen kan bli opptil 20 meter, da denne skjæringen må gjennom et betydelig høydedrag for å overføres til nedfallet som ender opp i inntaksdammen. Videre må man spørre seg hva som da vil bli den faktiske gevinsten med å gjøre dette tiltaket så høyt til fjells? Rapporten viser til mangler for dette.

Styringsstrøm til luke i reguleringsdam

Det framgår av søknaden at vannmagasinet i Gjervalvatna skal reguleres aktivt. En bunntappeluke to meter under dagens vannspeil er ment å bidra til økt vinterproduksjon, avkastning og samfunnsnytte. Søknaden beskriver imidlertid ikke hvordan vannstanden skal styres. Det er tilsynelatende ikke nødvendig med strømtilførsel, men i så fall burde søknaden beskrevet hvordan magasinet kan reguleres uten strømtilførsel. NVE må sørge for å få

beskrevet reguleringsanordningen. Hvordan skal dammen reguleres uten kontroll på eventuelt "spjeld" i dammen? Må ikke da eventuelt dette ha strøm? Da vil også inngrepet med strømlinje opp til dammen være en del av det faktiske inngrepet i uberørt natur. Erodering ved dambrudd må jo ha stor konsekvens da det er så pass tynt etablert jordsmonn i området. Det vil ta lang tid før det etablerer seg vegetasjon igjen etter erosjon.

Terskel og vannspeil i inntaksdam

Terskel ved 312 vil demme opp den eneste "oasen" i Gjervaldalen. Her er det mye liv, fugler og dyr gjennom hele året. Rapporten viser til at "Istjønna" (dette er vårt lokale navn på det grønne avleiringsvannet fra Høgtuvbreen) som renner ut har stor verdi som landskapsbilde pga sitt spesielle inntrykk med det grønne skjæret i sollys som kommer av brevannpartikler i vannet.

Breslam, utvasking og turbinslitasje

Det planlagte inntaket for vannføringskanalen ved kote 312 er også spekulativt. Som grunneier i influensområdet, er jeg godt kjent med hvordan denne tjønna ser ut og også hvor dypt det er på de ulike stedene. Der det planlagte inntaket er, er der hvor tjønna er på sitt aller grunneste. På tørre somre kan man spasere tørrskodd her (!). Det betyr videre at det er nettopp her det legger seg naturlig mest breslam og annen avsetning i vårløsningene hvert år. Ettersom jeg forstår, har slam stor betydning for den faktiske slitasje på turbiner i slike anlegg og videre hvor lønnsomt det vil være å ha et slikt anlegg. Jeg mener at rapporten vedlagt denne konsesjonssøknaden er for lite utredende om hvilken betydning dette vil ha på gevinsten ved opprettelse av Gjervalåga kraftstasjon. Et sted i rapporten sies det at denne tjønna har et spesielt inntrykk ved at det får et unikt "grønnskjer" i sollys. Grønnskjæret kommer fra partikler som følger fra smeltevann fra isbreen. Der hvor man vet at det er kraftig erodering og smelting fra isbreene i sommersesongen, er det mye pigmenter i vannet. Sammenligner man dette fenomenet med andre vann og elver i regionen, vil man ganske enkelt trekke slutninger om at dette er i vann og elver fra isbreene.

Natur og friluftsliv

Gjervaltjønna er ikke aktuelt som gytevann for fisk da det er hovedsakelig brevann. Nettopp av den grunn er det viktige naturverdier som på sin måte er særeget i helhet. Fossekallen ER i området. Både i Gjervalåga og bekken langs min eiendom. I rapporten blir dette spekulert i, og viser tydelig at det her er gjort for dårlig forarbeid til konsesjonssøknaden. Gjervaldalen blir ansett som gjennomfartsvei mellom Sørfjord og Melfjord. Ved å regulere Gjervaltjønna gjøres denne traseen farlig spesielt vinterstid med usikker is på det foreslåtte vannspeilet. Fjellsidene langs tjønnene er rasfarlige og delvis utilgjengelige. Derfor vil traseen bli utilgjengelig spesielt om vinteren. En dam på 6x50 er absolutt synlig og må derfor anses som visuelt reduserende. Det er registrert "Museøre-snøleie-vegetasjon" T4 (rådgivende biologer) i fuktige forsenkninger fra Gjervaltjønna til inntaksdammen. Denne vegetasjonstypen er det lite av i området og ved gjennomføring av tiltaket vil mye av denne vegetasjonen forsvinne. Denne vegetasjonen har spesiell verdi som matkilde til fjellfugler. På grunn av at den vokser i områder som har snødekke til utpå sensommeren, betyr det at den setter nyskudd i en periode på året da andre planter allerede er godt utvokst (?). Dette er viktig for spesielt fjellryper som på landsbasis er truet, men nettopp her faktisk finnes i små mengder.

Realisering av dette kraftverket vil føre til et bortfall på 11.2 km² eller 6,4 % av hele det inngrepsfrie området. Av den grunn er det viktig ikke å gi tilgang til en "åpning" og

”oppspising” av dette totale inngrepsfrie området. Dette området er i sterkt press fra flere hold, og konsesjonssøknaden legger til grunn at dette tiltaket må sees i sammenheng med de øvrige tiltakene i området. Jeg mener at hvis det gis konsesjon for dette tiltaket, vil det om mulig bli enklere å gi konsesjon på øvrige lignende inngrep i det totale området. Da særlig med tanke på felles linjeføring etc.

Lokal verdiskapning og overordnede energipolitiske spørsmål

Denne utbyggingen har ingen nevneverdig betydning for befolkning og bosetning i Melfjorden. Bygda er i hovedsak fraflyttet og et slikt kraftverk vil ikke ha nevneverdig innvirkning på lang sikt. Fallrettigheter kan selges og de framtidige eierne av kraftverket kan både selge det, og flytte til helt andre steder.

Selv om NVE har anbefalt utbygging i Sørfjorden er denne utbyggings omstridt og i strid med viktige mål for norsk naturforvaltning. Det blir derfor helt feil å bagatellisere konsekvensene av denne mindre utbygginga. Denne mindre utbyggingen vil være et selvstendig og betydelig naturinngrep uansett. Men effekten av begge utbyggingene samlet vil være betydelig større enn summen av to isolerte utbygginger. Området vil rett og slett bli fullstendig rasert hvis hele sørsiden av Melfjorden blir gjenstand for kraftutbygging med tilhørende overføringslinjer. Inngrepet må sees i sammenheng med øvrige utbygginger i området/regionen. Sammenførte kraftlinjer etc. i og med at Gjervaldalen blir ansett som aktuell gjennomfart mellom Sørfjord og Melfjord.

Konklusjon

Utbyggingsplanene framstår som veldig svakt utredet. Større nøyaktighet er ikke bare nødvendig for å kunne vurdere om utbyggingen er praktisk og økonomisk gjennomførbar. Dersom naturinngrepene med kanaler og massedeponi, reguleringsdam med styringsstrøm, inntaksdam og terskel, samt kraftstasjonsområdet hadde vært planlagt i større detalj og visualisert, ville det ikke vært like enkelt å bagatellisere utbyggingas alvorlige konsekvenser.”

Fjellkraft AS har gitt følgende kommentarer til de sist innkomne uttalelsene i vedlegg til e-post av 22.10.2010:

”Viser til oversendte forsinkede høringsuttalelser for konsesjonssøknad til Gjervalåga kraftverk.

Nordland fylkeskommune

Fylkeskommunen anbefaler at avgjørelse i denne saken avventer utfallet av søknaden for Smibelg og Storåvatn kraftverk. Dersom det ikke gis konsesjon til Smibelg/Storåvatn, ønsker fylkeskommunen å behandle Gjervalåga på nytt.

Dersom Gjervalåga får konsesjon, viser fylkeskommunen til aktsomhetsplikten i kulturminneloven.

Fjellkraft (FK) har ingen merknader til aktsomhetsplikten under gjennomføringen. FK konstaterer at det i høringsrunden ikke er fremkommet vesentlige merknader mot en utbygging av Gjervalåga, ut over dette har vi ikke merknad til kravet om å avvente avgjørelsen på prosjektet Smibelg/Storåvatn.

Hestmann/Strandtind reinbeitedistrikt

Reinbeitedistriktet er skeptisk til mulighetene for passasje forbi Gjervalvtjønnan etter en oppdemming/senking. I tillegg ønsker distriktet at bekken som er planlagt overført ledes inn i den vestligste bekken.

I dag kan rein passere Øvre Gjervalvatn på begge sider. Etter en oppdemming på 5 meter vil det være naturlig for reinen å passere på vestre side, iflg. Gaup. Her er en strekning på ca 50 meter som er bratt og består av ur/løsmasser. Vi har ut fra dette foreslått avbøtende tiltak med tilrettelegging av passasjen ved at noen store steiner sprenges/flyttes og at terrenget flates ut (sett i tverrprofil). Passasjen kan erosjonssikres med stedlig stein som forhindrer rasfare.

Vedrørende overføring av bekk, har ikke FK studert dette i detalj, men en kart- og bildestudie viser at en overføring som distriktet skisserer kan gjennomføres.

Tiltaket vil uansett planlegges i detalj etter at en eventuell konsesjon er gitt.

Jan-Birger Johansen

Johansen som er hytteeier ved bekken som er planlagt overført, argumenterer for en rekke forhold som spenner fra han som berørt rettighetshaver til innhold i søknad og virkninger av tiltaket.

FK beklager at Johansen ikke har blitt kontaktet og fått tilsendt konsesjonssøknad for kommentar.

FK har følgende kommentar til merknadene.

Som søker, mener vi vår rådgivende ingeniør Norconsult har gjort en god jobb og at søknaden fremstår som balansert og i henhold til NVEs krav til innhold i slike søknader. Fjellkraft har aldri produsert rapporter som er basert på spekulasjoner eller omtrentligheter.

I vår vurdering av restfeltet av den tenkte overførte bekk har vi vurdert dette til å være såpass stort at den lille tjønna og bekken vil få tilfredsstillende vannføring og at flommer fortsatt vil være til stede. Nedbørsfeltet til bekken er tatt ut fra kart på tradisjonell måte. I tillegg har vi tatt med en sannsynlig andel av areal under bre. Tilsigsberegninger er utført i henhold til vanlig praksis.

FK mener at en overføring av bekken lar seg gjøre med små naturinngrep. Det bygges en lav terskeldam med høyde ca. 2 meter og lengde ca. 5 meter over elveløpet og det etableres en kanal med lengde ca. 40-50 meter i en morenerygg. Overskuddsmasser arronderes langs kanalen i forhold til terrenget rundt. Endelig lokalisering og lengde på kanal avklares i detaljplanfasen.

FK mener at grunneiers påstand om negative virkninger av en overføring er noe overdrevet. Restvannføring m.v. vil etter vårt syn gi akseptable virkninger.

Overføringen er estimert til i størrelsesorden 4-5 GWh og vi mener at samfunnsøkonomien i dette tiltaket er meget bra.

Lukeregulering kan utføres uten permanent strømtilførsel. Strømtilførsel etableres med en kombinasjon av solcellepanel, batteri og aggregat som back-up. Endelig avgjørelse på eventuell fremføring av strøm gjøres i detaljplanfasen. Når det gjelder samband for lukestyring og vannstandsregistreringer gjøres dette med radiolinje mellom kraftverket og

inntaket. Faren for dambrudd anser vi for svært lite sannsynlig. Dammen blir bygget i henhold til gjeldende sikkerhetskrav fastsatt av NVE. Erosjonsfaren anser vi å være svært liten. Vannet er lite noe som medfører svært lite bølger.

Istjønna ved kote 312 skal ikke reguleres ut over naturlige vannstandsvariasjoner. Det etableres et fast overløp ved inntaket og vannstandsloggere vil sørge for at stasjonens pådrag justeres automatisk i forhold til vannstanden. Stasjonen stanses når tilsiget/vannstanden når et gitt nedre nivå. Ut fra dette skal forholdene i Istjønna forbli tilnærmet slik de er i dag.

I forhold til massetransport og avsetning, vil det bli foretatt analyser av oppløste mineraler (fra bre) i vannet og avlagring ved inntaket. Vi ser på dette punktet som en utfordring - ikke som et problem. Inntaksarrangementet vil bli planlagt med henblikk på denne problemstillingen.

Gjervalåga kraftverk legger ikke beslag på grunn for linjeføring oppe i fjellet ved Gjervalvatna, kun over til Leiråga langs veien østover mot Rana kommune. Vi ser at en realisering av Smibelg vil medføre at det blir bygget linje gjennom skaret ved Gjervalvatna.

Utredningene er utført av et anerkjent miljø i henhold til gjeldende retningslinjer for søknader som dette. Etter et eventuelt positivt konsesjonsvedtak, vil det igangsettes detaljprosjektering som skal godkjennes av NVE før anleggsarbeider starter. Dette sikrer at intensjonene i konsesjonen blir ivaretatt. I tillegg følges gjennomføringen av anleggsarbeidene opp av NVE. Ut fra dette mener vi at utredningene er utført på en forsvarlig måte."

Etter befaring og krav fra NVE om tilleggsopplysninger er dette notatet av 07.02.2011 mottatt fra Fjellkraft AS:

"Jordskiftesak

Vi kan på prinsipielt grunnlag vanskelig se at det er hensiktsmessig at fallrettighetene skal være 100% avklart før NVE fatter vedtak i småkraftsaker. Dette vil i så fall innebære at enhver som påstår å ha fallrett kan fremme innsigelse med påstand om jordskiftesak for å trenere en konsesjonssak. Så lenge vi, som i dette tilfellet, med overveiende sannsynlighet kan vise til at vi disponerer fallrettighetene, bør saken kunne sluttbehandles. Om noen, på tross av konklusjonen i Fjellkrafts kvalitetssikring av rettighetsforholdene mener de skulle ha rettigheter til fallet, må vedkommende kunne dokumentere dette og ev. ta ansvaret for å begjære en eventuell jordskiftesak. Dersom man vinner frem i en eventuell jordskiftesak, vil det utelukkende innebære en omfordeling av fallrettsleien Fjellkraft utbetaler til grunneierne som disponerer fallrettighetene. Dette er det tatt høyde for i de avtalene vi har med de øvrige grunneierne.

Flytting av kraftstasjon

Under sluttbefaringen, ble muligheten for å flytte kraftstasjonsplasseringen fra lifoten ned mot Storelva. Fjellkraft ønsker å ha denne muligheten åpen i detaljprosjekteringsfasen og ber om at dette alternativet tas med i sluttvurderingen. En flytting av stasjonen innebærer at nedgravd rørgate forlenges. Grunnforholdene ser ut til å være løsmasser med blandet sammensetning. Dette innebærer at rør i grøft forlenges fra ca. 15 m til ca. 50 - 75 m alt etter endelig lokalisering av stasjonsbygget. De miljømessige virkningene vurderes av Fjellkraft til å være minimale all den tid det må bygges adkomstvei til kraftstasjonen ved opprinnelig angitt lokalisering. Ved flytting av stasjonen, vil adkomstveien bli kortere. Jf. vedlagte skisser.

Inntak

Inntaket er gitt en ca. lokalisering i konsesjonssøknaden i forhold til fjell i dagen slik at en kan komme opp med sjakt fra tilløpstunnelen. Vi har sett på en mulig lokalisering nedstrøms utløpsterskelen i vann kote 312, jf. skisse. Vi anser dette som en reell mulighet. Dette vil faktisk kunne bedre driftsforholdene ved inntaket ved at masseavlagringen i hovedsak skjer i vannet. Endelig lokalisering må, også ved dette alternativet, avklares endelig i detaljplanfasen. Inntakskonstruksjonen vil, uansett lokalisering bestå av en betongkonstruksjon over sjakten. Konstruksjonen vil bestå av en overløpsterskel mot en grovvaregrind, deretter vil vannet ledes over en finvaregrind og videre ned sjakten. Over finvaregrinda og selve sjakten plasseres det et lite "lukehus" hvor det er etablert en styring av en stengeluke m.v. jf. vedlagte skisser.

Overføring

Skisserte overføring fra delfelt nedenfor breen skal lede vannet over i vestre bekkeløp som renner ut i elva mellom Gjervaltjørnan og vann kote 312, jf. skisser. Under befaringen ble det stilt spørsmål om dette vannet vil følge et flombekkeløp lenger mot øst. Reindriften mente dette ville føre til problem når reinen passerer området. Fjellkraft legger til grunn at det er en forutsetning at vannet ledes til vestre bekkeløp som omtalt. Overføringen vil fraføre vann fra bekken som drenerer ned mot vannet ved hytta som angitt i konsesjonssøknaden.

Kraftlinje gjennom skaret

Vi har sjekket denne påstanden, og kan ikke finne hvor vi eventuelt har hentet denne opplysningen fra. Vi "legger oss flat" at den er satt frem og ber om at den strykes i den videre behandling.

INON

Viser til vedlagte notat og kart."

17.01.2012 mottok NVE følgende endringsmelding fra Fjellkraft AS, datert 13.01.2012:

"ENDRING AV ALTERNATIVER I KONSESJONSSØKNADEN FOR GJERVALAGA

Vi viser til konsesjonssøknad for Gjervalåga datert 17.03.2010, høringsuttalelser, sluttbefaring høsten 2010 og vurderinger i ettertid.

Innledning

I konsesjonssøknaden er det skissert tre alternativer: Alt 1 Inntak på ca kote 312 inkludert regulering av Gjervaltjørnan og overføring på Tjørnfjellet. Alt 2 inntak ca kote 312 uten regulering av Gjervaltjørnan, med overføring på Tjørnfjellet. Alt 3 inntak ca kote 312 uten regulering av Gjervaltjørnan, og uten overføring på Tjørnfjellet.

I høringsrunden og under sluttbefaringen har det fremkommet stor skepsis og motstand mot alternativene med overføring og regulering (alt 1 og 2). Generelt er det motstand og skepsis til tyngre tekniske inngrep i sårbart høyfjell. Reindriften har konkret vist til at trekkvei blir negativt påvirket av overføringen og reguleringen. Reduksjon av INON blir også vesentlig større ved disse alternativene.

Alternativene med regulering og overføring innebærer at saken ikke kan avgjøres av NVE, men sendes som en innstilling til Olje- og energidepartementet (OED) for behandling og avgjørelse etter bestemmelsene i vassdragsreguleringsloven.

Vurdering

I prosessen etter sluttbehandlingen har Fjellkraft, etter hvert som tiden har gått, vurdert realismen i alternativ 1 og 2. Ut fra dette har vi gjort en totalvurdering med hensyn på de innspill som er kommet og økonomi ved de ulike alternativer.

I vurderingen har vi også sett på det forhold at en behandling av kun alt 3, innebærer at vassdragsreguleringsloven ikke kommer til anvendelse. Behandlingen vil da gå etter bestemmelsene i vannressursloven og det er NVE som fatter endelig vedtak. Vår erfaring med behandlingstid i OED, er at det kan ta flere år å få endelig avgjørelse.

Vi har vurdert spesielt produksjonspotensialet i overføringen. Denne er i søknaden skissert til ca 6 GWh. Dette er en angivelse ut fra kart. Befaring viser at dette er et grovt anslag hvor det faktiske bidraget kan være mindre.

Avbøtende tiltak for reindriften kan være fysisk tilrettelegging for passering av bekk og utsatt område ved Gjervaltjørnan. Vi har vurdert dette til å resultere i ytterligere inngrep i fjellet.

Omsøkte alternativ er på 7,2 MW. Dette er over grensen for grunnrentebeskatning. Vår erfaring tilsier at prosjekt med installasjon like over grensen for grunnrenteskatt, er ulønnsom og vil bli justert ned til under grensen på 5,5 MVA. Etter en justering av Gjervalåga, vil prosjektet stort sett tilsvare alt 3 i søknaden.

Konklusjon

De momentene som er kommet opp mot alt 1 og 2 er av vesentlig karakter.

Produksjonsbidraget fra regulering og overføring er ikke vesentlig vurdert i en større sammenheng. Grunnrentebeskatning medfører at installasjon på 5,5 MVA er det som er økonomisk realiserbart i dag. En behandling i OED etter innstilling fra NVE foreligger, gir et svært usikkert tidsaspekt for når endelig avgjørelse kan foreligge.

Ut fra dette, trekker Fjellkraft alt 1 og alt 2 fra søknaden og ber om at NVE foretar en sluttbehandling av søknaden etter alt 3."

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Fjellkraft AS har gjennom avtale med fallrettighetshaverne i Gjervalåga fått disposisjonsrett over fallrettene med formål å søke konsesjon for bygging av Gjervalåga kraftverk. Dersom det blir gitt konsesjon, vil det bli stiftet et eget selskap "Gjervalåga Kraftverk AS" som vil få overført konsesjonen fra Fjellkraft.

Om søknaden

Fjellkraft AS søker etter vannressursloven om å bygge Gjervalåga kraftverk i Rødøy kommune i Nordland. Det forelå opprinnelig 3 alternative planer for utbyggingen: Alternativ 1 er med regulering av Gjervaltjørnan og overføring av bekk på Tjørnfjellet, alternativ 2 er med regulering av Gjervaltjørnan uten overføring av bekk på Tjørnfjellet og alternativ 3 er uten regulering av

Gjervaltjørnan og uten overføring av bekk på Tjørnfjellet. Fjellkraft AS har bedt NVE om å kun sluttbehandle alternativ 3.

Det er også søkt etter energiloven om bygging og drift av Gjervalåga kraftverk med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer, og etter forurensningsloven om tillatelse til gjennomføring av tiltaket.

Beskrivelse av området

Gjervalåga renner ut i Storelva i Melfjordbotn, sørøst i Rødøy kommune i Nordland. Hovedinntrykket av landskapet er at det er et nakent og goldt fjellandskap med runde former og lite kontraster, men med store høydeforskjeller. Øvre deler av nedbørfeltet består av bre, morenemasser og blankskurt fjell. Høyeste punkt i nedbørfeltet er Høgtuvbreen, ca. 1220 meter over havet. De to Gjervaltjørnan ligger på kote 394 og 397. Innsjøene har små nedbørfelt som på sørsiden i hovedsak består av breskurt berg, der breen nå har trukket seg tilbake. Løsmassedekket er tynt med spredte forekomster av morenemateriale og rasmateriale. Berggrunnen i området består av granittisk gneis. Dette er en hard bergart som gir dårlige vekstvilkår, og området har en sammensatt, fattig vegetasjon. Det er lite skog i nedbørfeltet, men nede i hoveddalføret mot Storelva står det en del bjørkeskog. I området rundt vannet på kote 312, kalt Istjønna, er det noe myr, og elva fra Gjervaltjørna har dannet et delta i vannet. Gjervalåga renner fra dette vannet nordøstover og ut i en vid, grunn kløft ned til hoveddalen. Kløften er dekket av stor, nokså kantet stein som antagelig er rasmasser fra sidene av kløften. Klimaet er kystpåvirket og preget av kjølige somre og milde vintre og med høy årlig nedbør på 2000 til 4000 millimeter.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Det er i dag ingen inngrep i Gjervalåga. Det ligger en hytte ved et vann på kote 283 og det er etablert en liten terskel i utløpet av dette vannet. Dalgangen forbi hytta blir benyttet som gjennomfartsåre mellom Melfjordbotn og Gjervalen, mens selve Gjervalåga fra Istjønna renner i en kløft som går lenger vest.

Teknisk plan

Inntak

Istjønna på kote 312 er planlagt benyttet som inntaksmagasin. Det plasseres en 0,5-2 meter høy og 10-20 meter lang terskel over utløpet av tjernet og etableres lukehus med varegrind på nordsiden. I de supplerende opplysningene til sluttbehandling av søknaden, nevnes det at inntaket kan flyttes ned i elveløpet.

Rørgate

Fra inntaket vil den første delen av vannveien bestå av en 370 meter lang sjakt med en diameter på 1,5 meter og en 450 meter lang trykktunnel med en stigning på 1:7 og et tverrsnitt på 16 m². Det er så søkt om 600 meter tunnel med støpejernsrør med en diameter på 1,1 m. Denne tunnelen får et tverrsnitt på 20 m². Fra tunnelåpningen på ca. kote 65 og til kraftstasjonen skal vannveien graves ned.

Kraftstasjon

Det er søkt om en kraftstasjon på kote 65. Den får en grunnflate på om lag 120 m² og vil ligge i dagen på sydsiden av Storvasselva. Det er et ønske fra søkers side å kunne endre kraftstasjonsplasseringen slik at den blir liggende 50-75 meter nærmere Storvasselva, jf. "Notat vedrørende supplerende opplysninger til sluttbehandling av konsesjonssøknaden for Gjervalåga".

Elektriske anlegg

Det er søkt om å installere en pelton-turbin med effekt 5,2 MW. Generatoren får en ytelse på 5,5 MVA.

Veier

Det er søkt om å bygge ca. 500 meter permanent vei fra fylkesvegen til kraftstasjonen med bro over Storvasselve og ca. 50-100 meter midlertidig anleggsvei fra tunnelpåhugg til massedeponi.

Massetak og deponi

Det er søkt om et deponi for 30 000-35 000 m³ masse, beliggende ca. 100 meter vest for tunnelpåhugget.

Hydrologisk grunnlag

Kraftverket vil utnytte et nedbørfelt på 14,5 km² ved inntaket og middelvannføringen er beregnet til 1,73 m³/s. Effektiv innsjøprosent er på 1 % og nedbørfeltet har en breandel på 20 %. Avrenningen er stabil fra år til år med dominerende sommerflom. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren og tidlig om våren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 290 og 36 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 45 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 3,5 m³/s og minste slukeevne 0,175 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 70 l/s i perioden 01.06. til 30.09. og 30 l/s resten av året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 85 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

NVE har ikke kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Det er særlig vanskelig å bestemme avløpet fra brefelt da dreneringsmønsteret under og i breen kan skille seg fra det som er sannsynlig ut fra breens overflatetopografi. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon, sommer- og vinterproduksjon, utbyggingskostnader og utbyggingspris slik:

	Alternativ 3 uten regulering og uten overføring
Årlig produksjon (GWh)	17,1
Produksjon sommer (1.5.-30.9.)	13,2
Produksjon vinter (1.10.-30.4.)	3,9
Utbyggingskostnad (mill.kr.)	75,2
Utbyggingspris (kr/kWh)	4,40

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

Samlet arealbeslag er beregnet til ca. 35 dekar fordelt på inntak (1 daa), adkomstvei (6,25 daa), massedeponi (7 daa), kraftstasjon (0,12 daa) og nettilknytning (20 daa).

Fjellkraft AS har inngått avtale med fallrettseierne i vassdraget om leie av fallrettighetene. Det er ikke inngått avtale med grunneiere for nettilknytning. Det er nedlagt påstand om at inntaket vil berøre annen manns eiendom. Dette er ikke avklart, men må overlates til partene, eventuelt rettsapparatet ved fortsatt uenighet.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Området er i kommuneplanens arealdel avsatt som LNF-område.

Samlet plan (SP)

Gjervalåga inngår ikke i noen aktuelle prosjekter i SP, og kraftverkets ytelse og forventede produksjon er under gjeldende grenser for krav om behandling.

Verneplan for vassdrag

Vassdraget inngår ikke i verneplan for vassdrag.

Inngrepsfrie områder (INON)

Gjervalåga kraftverk vil i liten grad påvirke et 172,7 km² stort INON-område som er sammenhengende fra fjord til fjell og inneholder villmarkspregede områder. Ved bygging av Storåvatn kraftverk slik det lyder i innstillingen fra NVE til OED (Smibelg og Storåvatn kraftverk), vil store deler av tapet av INON være sammenfallende med INON-tapet ved dette. I søknaden til Smibelg og Storåvatn kraftverk er INON definert feil, da en 22 kV ledning er definert til å gi reduksjon i INON. Ved realisering av Gjervalåga kraftverk vil 0,2 km² villmarkspreget område falle bort, dette utgjør 2,5 % av dette området. Det totale INON-tapet blir på 1,7 km².

Nasjonale laksevassdrag

Vassdraget er ikke en del av noe nasjonalt laksevassdrag.

Andre verneområder

Nabovassdraget i sør, Gjervalelva, er varig vernet mot kraftutbygging gjennom verneplan IV fra 1993. Vernevedtaket har åpnet for å vurdere overføring av de øvre feltene ved en eventuell kraftutbygging av Sleåga, som vil utnyttes ved en eventuell utbygging av Storåvatn kraftverk, men dette er ikke tatt med i planene for Storåvatn kraftverk. På andre siden av Melfjordbotn for Gjervalåga, ligger Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, som er foreslått utvidet til å inkludere Storvatnet. Utvidelsen vil ikke berøre Gjervalåga.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i vassdragsreguleringsloven og kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 31.08.2010 sammen med representanter for søkeren, kommunen, Nordland fylkeskommune,

reindriftsforvaltningen, reinbeitedistriktet og grunneiere. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Rødøy kommune tilrår at Gjervalåga kraftverk bygges ut etter alternativ 1, da de mener inngrepene vil bli forholdsvis små. **Nordland fylkeskommune** anbefaler at vedtak for Gjervalåga utsettes til det er gjort vedtak i søknaden om Smibelg og Storåvatn kraftverk. Dersom disse blir gitt konsesjon, mener fylkeskommunen at det er positivt om også Gjervalåga kraftverk får konsesjon. Ved en eventuell konsesjon viser de til aktsomhetsplikten og ber om at det tas inn standardvilkår om kulturminner i konsesjonen. Fylkeskommunen mener at konsekvensene er akseptable i forhold til friluftsliv og biologisk mangfold. **Fylkesmannen i Nordland** mener tiltaket bør vurderes ut fra den samlede belastningen en eventuell utbygging av Storåvatn kan medføre for området. Fylkesmannen mener også at behandlingen av småkraftsaker i Nordland bør utsettes til fylkesplan for småkraftverk i Nordland foreligger. Fylkesmannen uttaler at det ikke er foretatt bunndyrundersøkelser i Gjervalåga, og mener at kunnskapsgrunnlaget er manglende for dette temaet. Gjervalåga ligger innenfor et viktig friluftsområde, men det er ikke gitt noen verdi i kartleggingen. Fylkesmannen mener at de fysiske inngrepene, redusert vannføring og bortfall av vannføring på noen strekninger vil redusere opplevelsesverdien ved ferdsel langs elva og i fjellområdet, også fra motsatt side av Melfjorddalen, og gi middels negativ konsekvens for landskap og friluftsliv. **Reindriftsforvaltningen i Nordland** viser til reindriftens arealbrukskart som viser at nærområdet til Gjervaltjørna, inntak og kraftstasjon er vårbeite 2, sommerbeite 2 og høstbeite 2. Hele Gjervaldalføret fra Melfjordbotn over til Gjervalen er å anse som et naturlig trekk- og flyttsystem. Tiltaket berører ikke andre særverdiområder for reindriften. Kraftstasjonen bør bygges slik at den avgir minst mulig støy i driftsperioden. Det er særdeles viktig at utbygger har en god dialog med reinbeitedistriktet i anleggsperioden, slik at anleggsperioden kan koordineres med reindriftens bruk av området for å gi minst mulig forstyrrelse av reinen. Nettilknytning med luftlinje langs vestsiden av Storelva, vil ikke berøre flyttleien. Eventuell bygging av stolper for nettilknytningen bør avklares med reinbeitedistriktet. **Hestmannen/Strandtinden reinbeitedistrikt** har ingen spesielle merknader til alternativ 3. **Norske Reindriftssamers landsforbund** uttaler at inngrep skaper driftsforstyrrelser for reindriften ved at inngrep virker som barrierer og medfører direkte og indirekte beitetap og gir driftsmessige konsekvenser. De viser her til nyere forskning som viser at indirekte effekter av kontinuerlige forstyrrelser og permanente inngrep fører til langvarige unnvikelseeffekter hos rein. De mener at inngrep må ses i sammenheng med gjennomførte og planlagte utbygginger innenfor hele reinbeiteområdet. Distriktet har allerede måttet avgi store beiteområder til kraftutbygginger og andre inngrep samtidig som det foreligger omfattende nye planer innenfor distriktet. **Universitetet i Tromsø – Universitetsmuseet** har ingen merknader til tiltaket. **Rødøy-Lurøy Kraftverk AS** opplyser at det ikke er kapasitet i eksisterende linjenett til mer enn 1 MW. Kostnader forbundet med ny linje ble i år 2000 estimert til 15 millioner kroner. Dette beløpet antas å ha økt betydelig med tiden. **Grunneier Jan Ivar Iversen** uttaler at han eier en del av området ved inntaket der det er planlagt inngrep, og at det ikke er gjort avtale med ham om inngrep på hans eiendom. **Hytteieier Jan Birger Johansen** betegner Istjønnna som en oase for fugler og andre dyr hele året. Han stiller spørsmål ved egnetheten som inntaksmagasin på grunn av bresedimentene som naturlig finnes i vannet. Johansen opplyser at Gjervaldalen er gjennomfartsvei mellom Sørfjord og Melfjord. Han sier også at det inngrepsfri området er under press fra flere hold og at utbyggingen ikke vil ha nevneverdig betydning for bosetning i Melfjorden da bygda i hovedsak er fraflyttet.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulempene

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Tiltaket vil i følge søknaden gi ca. 17 GWh i ny årlig fornybar energiproduksjon.
- En utbygging vil gi inntekter til kommune, fylkeskommune og stat.
- En utbygging vil bidra til næringsutvikling i kommunen, økt lokal aktivitet og verdiskapning

Ulemper

- En utbygging vil medføre redusert vannføring i Gjervalåga fra Istjønna.
- Bruk av Istjønna som inntaksmagasin med fluktuasjoner i vannstand vil føre til ødeleggelse av et deltaområde.

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Med en slukeevne tilsvarende 200 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 70 l/s i perioden 1.6.-30.9. og 30 l/s resten av året, vil dette gi vannføring på ca. 260 l/s rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. Tilsiget vinterstid er meget lavt. Ifølge søknaden vil det være overløp over inntaksdammen 55 dager i et middels vått år og i 158 dager vil vannføringen være under summen av minste slukeevne og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 140 l/s ved kraftstasjonen.

NVE mener at omsøkt slukeevne ivaretar noe av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk ved at det er overløp et visst antall dager i året. Gjervalåga vil i perioder der det kun slippes omsøkt minstevannføring på henholdsvis 30 og 70 l/s i vinter- og sommerperioden, fremstå som nærmest tørrlagt, da dette er for lite vann til å sikre vannspeilet i de grove massene elva går i.

Det er vanskelig å estimere feltgrenser over bre, da de er avhengig av breens dreneringsmønster i stedet for topografien på breoverflaten. Studier av flyfoto viser at selve breen er mindre i utstrekning enn det som vises på kartet som ligger ved søknaden. Dette gjør at feltgrensen mellom de to delfeltene må trekkes lenger mot øst der den krysser breen. NVE mener at det er sannsynlig at beregnet felt til bekken på Tjørnfjellet er overestimert og at større deler av dette feltet hører til hovedfeltet som drenerer til Istjønna.

Vanntemperatur, isforhold og lokalklima

Temperaturen på vannet som blir igjen i den fraførte elven forventes å bli litt lavere vinterstid og litt høyere om sommeren. Tapping fra inntaksmagasinet Istjønna vil gjøre isen her ustabil.

NVE mener at ustabil is på vann er uheldig for ferdsel over fjellet når vannene i dag normalt er islagt om vinteren. Området på sidene av Istjønna er svært skrånende ned mot vannspeilet, og det er kun mulig å passere vannet i en smal sone på sørøstside av vannet. NVE mener at med standard skilting om fare for usikker is vil dette ikke være av avgjørende betydning.

Grunnvann, flom og erosjon

Bratt terreng og skrint løsmassedekke gjør at det ikke antas noen endringer i grunnvannstanden. Det forventes økt utvasking av fine sedimenter i inntaksmagasinet. I søknaden står det at det ikke er forventet økt erosjon i inntaksmagasinet. Det forventes ikke endringer i flomhyppighet og –størrelse, men på strekningen nedstrøms inntaket reduseres flomvannføringene tilsvarende slukeevnen i kraftverket.

Terskelbygging i Istjønna og bruk av dette som magasin vil gi vannstandsfluktuasjoner som kan være mye hyppigere enn det som er normalt. Det antas at deltaet i Istjønna er bygget opp av materiale som er erodert fra breen. Dette vil være siltig materiale uten særlig vedhengskrefter og som er svært lett eroderbart. Regulering av Istjønna vil mest sannsynlig føre til at det blir erosjon i deltaet, med påfølgende potensial for å skape problemer for driften av kraftverket dersom det er mye sedimenter i vannet som ledes gjennom turbinen. Et mulig avbøtende tiltak i forhold til dette er å plassere inntaket i Gjervalåga nedenfor tjernet, slik at vannstanden i Istjønna ikke kan påvirkes av tiltaket. Fjellkraft AS har vurdert dette som en reell mulighet i sitt notat med supplerende opplysninger til sluttbehandlingen av Gjervalåga kraftverk. Dette er forhold NVE kan ivareta ved fastsettelse av vilkår.

Biologisk mangfold

Forholdet til naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven trådte i kraft den 1. juli 2009. Jf. lovens § 1 er formålet at ”naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, slik at den gir grunnlag for menneskers virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur”. Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet krav til kunnskapsgrunnlag, føre-var-prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning. Naturmangfoldloven legger føringer for myndigheter der det gis tillatelse til anlegg som vil kunne få betydning for naturmangfoldet. I NVEs vurdering av søknaden om Gjervalåga kraftverk legger vi til grunn bestemmelsene i §§ 4 og 5, samt §§ 8-12, jf. lovens § 7 om prinsipper for offentlig beslutningstaking.

Forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer § 4

Jf. naturmangfoldloven § 4 er målet for naturtyper at mangfoldet av naturtyper ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde og med det arts mangfoldet og de økologiske prosessene som kjennetegner den enkelte naturtype.

§ 52 i naturmangfoldloven kapittel VI, åpner for at det kan fastsettes forskrift som gir naturtyper status som utvalgt for å fremme målet i lovens § 4. NVE vurderer videre at truede og/eller sårbare vegetasjonstyper eller områder som er kartlagt som utvalgte naturtyper med verdi viktig (B) eller svært viktig (A) bør vektlegges sterkere enn trivielle vegetasjonstyper og naturtyper. Ingen registrerte naturtyper i influensområdet er blant naturtypene som til nå er fastsatte som utvalgte naturtyper. Det er ikke registrert verdifulle vegetasjonstyper under kartleggingen av biologisk mangfold, men Gjervalåga renner i en bekkekløft med lokal verdi. Det er ikke funnet rødlistede eller hensynskrevende arter knyttet til denne og det er heller ikke funnet potensial for slike. I følge høringsutkastet til fylkesdelplan for småkraftverk for Nordland skal man være restriktiv med å tillate utbygging i bekkekløfter, også de med liten verdi. Innlandsdelta er en naturtype som er spesielt utsatt ved arealinngrep. Forekomsten i Istjønna er liten og vegetasjonstypen her karakteriseres som fattig fastmattemyr. Deltaet er lite utviklet og inneholder ingen truede vegetasjonstyper. Dette deltaet anses derfor ikke som en viktig forekomst. I følge høringsutkastet til fylkesdelplan for småkraftverk i Nordland skal man være restriktiv til å tillate magasinering av vann i vassdrag med deltaområder, også der områdene er av liten verdi.

En skånsom utbygging av Gjervalåga vil etter vår vurdering ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer dersom det slippes minstevannføring fra inntaket.

Forvaltningsmål for arter § 5

Jf. naturmangfoldloven § 5 er målet at arter og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og slik at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og øvrige økologiske betingelser.

Naturmangfoldloven § 23 åpner for at det kan fastsettes forskrifter med arter som skal prioriteres for å fremme målet i lovens § 5. NVE vurderer videre at truede og eller/sårbare arter bør vektlegges sterkere enn trivielle arter med livskraftige bestander. Ingen av de registrerte artene i influensområdet er blant artene som til nå er fastsatt som prioriterte arter. Det er heller ikke registrert trua eller sårbare arter som antas å bli vesentlig berørt av en utbygging. En utbygging av Gjervalåga kraftverk vil derfor etter vår vurdering ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for arter.

Kunnskapsgrunnlaget § 8

Det følger av naturmangfoldloven § 8 første ledd at beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand og effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Biologisk mangfold i influensområdet er kartlagt i en egen rapport som er utarbeidet for Fjellkraft AS. Søknaden har blitt sendt på alminnelig høring til lokale myndigheter og interesseorganisasjoner. NVE har også vært på befaring i området.

Fylkesmannen mener at kunnskapsgrunnlaget for bunndyr er for dårlig i Gjervalåga. NVE mener at potensialet for funn av sjeldne eller truede arter av bunndyr generelt er lite i rennende vann, og særlig i områder der det er sure bergarter. NVE mener videre at det er liten risiko for skade på naturmangfoldet ved manglende kunnskap om bunndyr i Gjervalåga, og etter NVEs syn er kunnskapsgrunnlaget i forhold til bunndyr og annet biologisk mangfold tilstrekkelig opplyst, jf. naturmangfoldloven § 8. Vi vil også bemerke at så lenge det slippes minstevannføring, så vil bunndyrfaunaen også på utbygde strekninger i stor grad ivaretas.

Føre-var-prinsippet § 9

Bestemmelsen skal ses i sammenheng med vurderingen av kunnskapsgrunnlaget, som er omtalt ovenfor. For at bestemmelsen skal komme til anvendelse er det en forutsetning at det foreligger en reell risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, men det er ikke et krav om sannsynlighetsovervekt for at en skade vil inntre. NVE kan ikke se at nevnte forutsetning ligger til grunn i denne saken.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Naturmangfoldloven § 10 fastsetter prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning. Dette innebærer at man må ha kunnskap også om andre tiltak og påvirkninger på økosystemet slik at en kan identifisere den samlede belastningen, jf. også formuleringen i § 8 om "effekten av påvirkninger". I vurderingen av samlet belastning skal det både tas hensyn til allerede eksisterende inngrep og forventede fremtidige inngrep. NVEs vurderinger i forhold til dette for Gjervalåga kraftverk er beskrevet nedenfor under temaet "Samlet belastning".

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Jf. naturmangfoldloven § 11 skal tiltakshaver dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket forårsaker, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens

karakter. Ved en ev. konsesjon for Gjervalåga kraftverk vil det bli gitt et sett vilkår som ivaretar dette prinsippet.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Bestemmelsen gjelder valg av driftsmetoder, teknikk eller lokalisering ”for å unngå eller begrense skader” på naturmangfoldet. I sin vurdering ser NVE på mulige tiltak for å unngå eller begrense negative konsekvenser for naturmangfoldet ved en utbygging. For Gjervalåga kraftverk vurderer NVE blant annet forskjellige utbyggingsløsninger med alternativ inntaksplassering, reduksjon i omfanget av inngrepene og forskjellige minstevannføringslipp.

Vektlegging av andre viktige samfunnsinteresser § 14

Hensynet til formålet i naturmangfoldloven er et tilleggshensyn i skjønnsutøvelsen. Hvis det er kryssende hensyn og verdier, vil dette ha betydning for hvor langt man i den aktuelle saken vil gå for å ivareta de verdiene som ligger i naturmangfoldloven. Dette kommer frem både i Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) ”Om lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)” og i naturmangfoldloven § 14 om ”vektlegging av andre viktige samfunnsinteresser og samiske interesser”. Et positivt vedtak fattes kun der hvor fordelene og nytten av å gjennomføre tiltaket vurderes å være større enn skadene og ulempe for allmenne og private interesser, jf. vannressursloven § 25. Tiltakets virkning for naturmangfoldet er et sentralt tema i denne vurderingen.

Flora, fauna og ferskvannsbiologi

I rapport for biologisk mangfold som følger konsesjonssøknaden blir det argumentert for at det er lite potensial for å finne rødlistet eller uvanlig flora i influensområdet til Gjervalåga kraftverk. Samlet sett består floraen av vanlige og vidt utbredte arter og gis liten verdi. Det er ikke registrert spesielle viltverdier. Gjervalåga nedenfor Istjønna vurderes å ha potensial som hekkeplass for fossefall. For ferskvannsbiologi hevder rapporten at det er svært lite sannsynlig at det er knyttet spesielle verdier til influensområdet.

Mindre vannføring i elven i hekkesesongen vil gi lavere lydnivå fra fosser og stryk slik at fossefallens hekkeplasser kan bli avslørt når ungene tigger etter mat. Fossefallet er også avhengig av åpent vann vinterstid. NVE mener derfor at fossefallet kan få forringet livsmiljøet sitt dersom Gjervalåga kraftverk blir bygget. Den er ingen truet art i Norge, men står på Bernkonvensjonens liste II. For at redusert antall gode hekkeplasser skal være til mindre ulempe, kan det settes opp predatorsikre hekkedammer på egnede steder. Etter standardvilkår for naturforvaltning kan Fylkesmannen gi pålegg om etablering av egnede hekkeplasser for fossefall. For å sikre bunndyrproduksjon som næringsgrunnlag for fossefallet, bør det slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året.

Friluftsliv

Gjervalåga ligger i utkanten av Melfjellet-Høgtuva friluftsområde, som er markert som viktig i Naturbase og angitt med middels verdi i høringsutkast for fylkesdelplan for småkraftverk for Nordland. I følge denne planen skal man være varsom med utbygginger som kan påvirke slike områder. Dette området strekker seg over 37 km² fra Ranadalføret og mot Sørfjellet like vest for tiltaksområdet og er i bruk hele året. I rapporten som følger med konsesjonssøknaden er dette gitt en lokal verdi. Gjervaldalen blir benyttet som en innfallsport til dette området og som gjennomfartsåre over fjellet til nabodalføret. Fylkesmannen i Nordland mener at de fysiske inngrepene og redusert vannføring vil redusere opplevelsesverdien ved ferdsel langs elva og i fjellområdet.

NVE er til dels enig med Fylkesmannen i denne vurderingen, men mener at utbygging etter alternativ 3 vil være lite synlig i landskapet og ikke til hinder for friluftsliv.

Landskap

Gjervalåga er ikke synlig fra Melfjorddalen eller fra veien over Melfjordfjellet, da elva renner i en bred kløft i dalsiden.

NVE mener at et avbøtende tiltak som kan være hensiktsmessig i forhold til landskapsestetiske hensyn er å legge inntaket et stykke ned i elva, slik at inngrepet ikke blir synlig fra Gjervaldalen. Det vil ikke være behov for minstevannføring i Gjervalåga nedstrøms Istjørna av landskapsestetiske hensyn, da elva her går i en kløft med store steiner i bunnen og er vanskelig tilgjengelig.

Dersom Gjervalåga kraftverk realiseres vil det føre til bortfall av 1,7 km² av et svært verdifullt inngrepsfritt område på 172,7 km². Dette er sammenhengende fra fjord til fjell og inneholder villmarkspregede områder. 0,2 km² av totalt 8,1 km² av området med villmarkspreg får endret kategori. Sammenhengende inngrepsfrie områder fra fjord til fjell skal tillegges spesiell vekt i behandlingen av søknader om småkraftverk. I høringsutkastet til fylkesdelplan for småkraftverk for Nordland står det at det er totalt 458 km² INON-areal i delområde Rødøy-Lurøy, noe som tilsvarer 48 % av landarealet. Det finnes 256 km² av fjord til fjell-INON, 43 km² villmarkspregede områder, 120 km² sone 1 og 296 km² sone 2. Ingen av kommunene i delområdet har så lite inngrepsfri natur igjen at det karakteriseres som Rest-INON. I planen er det også foreslått at man skal være svært restriktiv til å tillate tiltak som betydelig reduserer villmarkspregede områder.

Ved en full realisering av Storåvatn kraftverk, som ligger til sluttbehandling i Olje- og energidepartementet, vil det meste av det inngrepsfrie området som er diskutert her falle bort uavhengig av om Gjervalåga kraftverk bygges. Storåvatn kraftverk er et vesentlig større tiltak, der NVE har akseptert bortfallet av INON. Dette har ikke full overføringsverdi til Gjervalåga kraftverk, da nytteverdien her er vesentlig mindre. Etter vårt syn er bortfallet av INON-områder i denne saken såpass begrenset at vi ikke har tillagt det avgjørende betydning.

Reindrift

Reinbeiterettigheter er i norsk rett ansett som en bruksrett i en spesiell stilling utledet av alders tids bruk innenfor det samiske reinbeiteområdet, jf. lov om reindrift (reindriftsloven) § 4. Etter reindriftsloven § 3 skal loven anvendes i samsvar med folkeretten. Grunnloven § 110 b gir et særlig vern for samiske reinbeiterettigheter. FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter gir i artikkel 27 vern mot inngrep som nekter en gruppe eller enkeltpersoner å utøve sin kultur. I henhold til praksis fra FNs menneskerettighetskomité anses urfolks tradisjonelle næringsvirksomhet som en del av deres kultur. Naturinngrep i urfolks tradisjonelle bruksområde har derfor et vern etter artikkel 27. Dette er et vern mot tiltak som gir slike effekter at et urfolk nektes å utøve sin kultur. Dette er en meget høy materiell terskel for hva som kan tillates av inngrep i forhold til reindriftsutøvelsen i det samiske området. ILO-konvensjon nr. 169 er ikke generelt inkorporert i norsk rett, men skal inngå som et moment ved tolking av rettsregler og utøvelse av skjønn.

I søknaden opplyser Fjellkraft AS at det er inngått privatrettslig avtale med Hestmannen/Strandtinden reinbeitedistrikt der reinbeitedistriktet aksepterer de omsøkte inngrepene, inkludert regulering av Gjervaltjørnan og bygging av ny 22 kV linje mot Rana. Ved behandling om søknaden om Gjervalåga kraftverk mener NVE at reindriften er hørt i denne saken ved deltagelse på befaring og gjennom innsending av uttalelse etter befaringen.

Hestmannen/Strandtinden reinbeitedistrikt og reindriftsforvaltningen i Nordland påpeker begge i sine uttalelser at Gjervaldalføret er en del av et naturlig trekk- og flyttsystem for reinen. Området er også vårbeite. Istjønna ligger i dette området, mens Gjervalåga nedenfor Istjønna renner i en kløft som ikke er farbar. Trekk- og flyttleier er områder av særverdi for reindriften og kan ikke stenges, men ifølge reindriftsloven kan Kongen gi samtykke til omlegging av flyttlei. Bruk av Istjønna som inntaksmagasin kan gi usikker is og påvirke reindriften ved at området for reinen å trekke vil bli mer marginalt, men vil ikke medføre stenging av flytt- og trekkleien. I høringsutkastet til fylkesdelplan for småkraftverk i Nordland sies det at ved vatn hvor flyttleier passerer over vinterisen, skal man være restriktiv med å gi tillatelse til magasinering og regulering av vatn i en slik grad at det gjør isen utrygg.

Anleggsarbeidene vil antagelig være til sjenanse for reindriften på grunn av støy. NVE mener derfor at det er viktig at tidsrommet for anleggsarbeidene er avtalt med reindriften, slik at området fortsatt kan benyttes som beiteland og trekk- og flyttlei. Dette er også et av kriteriene for inngrep i reinbeiteland som kommer fram i høringsutkastet til fylkesdelplan for småkraft i Nordland. Kraftverksbygningen, tipp, veier og inntak vil ikke føre til varige problemer for reindriften slik de er beskrevet i søknaden. Reindriftsforvaltningen uttaler at kraftstasjonen må utformes slik at den ikke skaper unødig støy i driftsfasen. Dette er NVE enig i.

Konsekvenser av kraftlinjer

Det er søkt etter energiloven om bygging av nødvendig kraftlinje for tilknytning av Gjervalåga kraftverk til nettet. Kraftlinjen på 22 kV vil i følge søknaden i hovedsak følge veien over Melfjellet til Leiråga kraftverk, bli ca. 10 kilometer lang og bygges med hjemmel i områdekonsesjon. Det vil også være behov for ny linje fra Gjervalåga og ned til eksisterende 22 kV linje. Trasé for denne vil følge vestsiden av Storvasselve 1,7 kilometer ned til sjøen. Denne vil da være en reserveløsning for eksisterende forsyningslinje sørfra. I uttalelsen fra Rødøy–Lurøy Kraftverk AS er denne i år 2000 estimert til 15 millioner kroner. En slik kraftlinje vil bidra til forsyningssikkerhet i Melfjordbotn, da eksisterende kraftlinje, som går delvis som sjøkabel i fjorden, er svært utsatt for ytre påvirkning. I følge konsesjonssøknaden er den omsøkte linjen kostnadsberegnet til 7 millioner kroner og i tillegg kommer eventuelt anleggsbidrag for linje fram til sentralnettet og Svabo transformatorstasjon, som i dag ikke har kapasitet for ytterligere innmating.

Reindriftsforvaltningen uttaler at en nettilknytning langs vestsiden av Storvasselve ikke vil føre til problemer for reindriften. Linjetraseen langs veien over Melfjellet til Leiråga kraftverk vil gå midt gjennom det tidligere omtalte friluftsområdet som er avmerket i Naturbase.

NVE mener at linjetilknytningen kan skje i samråd med områdekonsesjonær med hjemmel i deres konsesjon og de regler som gjelder for slik etablering, og legger ikke avgjørende vekt på denne i sin vurdering av om tiltaket bør gis konsesjon.

Samlet belastning

I nærområdet til Gjervalåga er det gitt tillatelse til Leiråga kraftverk, Isvatn kraftverk og Fagervollan kraftverk I. Det er også søkt konsesjon til Fagervollan kraftverk II og III. De siste ligger i kjerneområdet for reindrifta i området, rett på andre siden av Høgtuvbreen. Storåvatn kraftverk er til behandling i Olje- og energidepartementet. Ved realisering av Storåvatn kraftverk etter NVEs innstilling, vil 6 vassdrag i nærområdet til Gjervalåga bli berørt. 4 av disse er sammenlignbare med Gjervalåga med samme eksposisjon og berggrunn: Sleåga, Komagåga, Sandvikelva og Hyttelva. En full realisering av Gjervalåga kraftverk med regulering og overføring vil i dagens situasjon føre til forholdsvis store tap av villmarkspregede områder. En utbygging av Storåvatn kraftverk vil berøre hele det inngrepsfri området på 172 km².

NVE vurderer det slik at Gjervalåga vil få større verdi for biologisk mangfold og opplevelse av vassdragsnatur dersom Storåvatn kraftverk blir realisert. Verdien av Gjervaldalføret vil sannsynligvis også bli større for reindrift ved en slik realisering. Den samlede belastningen på området synes allerede ganske stor. Selv om Gjervalåga i seg selv ikke på noen måte er en spesielt viktig forekomst, er det viktig å bevare noen vassdrag upåvirket av menneskelige inngrep. Nabovassdraget Gjervalelva er et slikt vassdrag, ettersom det er vernet mot kraftutbygging. Dersom det ikke tillates en utbygging av Gjervalåga vil disse vassdragene fungere som et sammenhengende uberørt system for reindrift, friluftsliv og biologisk mangfold. NVE mener at denne funksjonen i liten grad vil berøres av en skånsom utbygging av selve elvestrengen fra Istjønna og ned til Storvasselva, gitt at det pålegges tilstrekkelig minstevannføring i elva, vannveien legges i fjell, inntaket legges ned i Gjervalåga slik at det ikke påvirker Istjønna og det ikke bygges vei til inntaket.

Samfunnsmessige virkninger

Det er et nasjonalt og regionalt mål å bygge ut ny vannkraft der konsekvensene for andre arealbruksverdier er akseptable. Utbygging av små vannkraftverk gir mange positive virkninger, som næringsutvikling, bosetting og styrking av arbeidsplasser i distriktene. I tillegg vil det bidra til produksjon av ny fornybar energi, noe som er spesielt viktig sett i et klimaperspektiv. På den annen side kan en storstilt utbygging av små vannkraftverk ha negative virkninger på naturmiljø og landskap. Utbyggingsprisen for alternativ 3 er estimert til 4,4 kr/GWh. Da er linjetilknytningen regnet med og beregnet til 7 millioner kroner.

Oppsummering

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 17 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De siste to årene har NVE klarert om lag 1,3TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi. Tiltaket vil også gi varige inntekter til søker, grunneiere og kommunen.

Gjervalåga er et vassdrag med store høydeforskjeller og en stor andel sårbart høyfjellandskap. Det er ikke knyttet spesielle verdier til Gjervalåga som vassdrag, men området danner i sammenheng med det vernede Gjervalvassdraget, som renner ned i Gjervalen på vestsiden av fjellet, en korridor med preg av urørthet i et område med mange eksisterende og potensielle inngrep. Dersom alle kraftverksplaner i området blir realisert, vil Gjervalelva ligge igjen som eneste uberørte vassdrag i nærområdet til Gjervalåga. Etter vårt syn vil likevel en begrenset utbygging av Gjervalåga slik som i alternativ 3 med fastsatte vilkår ikke ha avgjørende negativ betydning for allmenne interesser.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene ved bygging av Gjervalåga kraftverk etter alternativ 3 er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt.

NVE gir Fjellkraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Gjervalåga kraftverk etter alternativ 3 på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til energiloven

Fjellkraft AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer 10 kilometer 22 kV luftlinje over Melfjellet til Leiråga kraftverk. Det er ikke kapasitet i lokalt 22 kV nett. Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, men er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket. Behovet for bygging av ny linje over Melfjellet til Leiråga innebærer en betydelig kostnad og er etter NVEs syn ikke tilstrekkelig utredet i søknaden. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet i ovenforliggende nett og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jf. konsesjonsvilkårenes post 4.

Rødøy Lurøy Kraftverk AS er områdekonsesjonær og skal ifølge søknaden stå for bygging og drift av anlegget. NVE finner det ikke nødvendig med en egen anleggsconsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Dersom det er behov for egen anleggsconsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggsconsesjon for kraftverket.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Reguleringsgrenser og vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs vurdering av minstevannføring:

Middelvannføring	m ³ /s	1,27
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,033
5-persentil sommer	m ³ /s	0,22
5-persentil vinter	m ³ /s	0,028
Største slukeevne	m ³ /s	2,6
Minste slukeevne	m ³ /s	0,13

Det er i søknaden foreslått å slippe en minstevannføring fra inntaket på 30 l/s om vinteren og 70 l/s om sommeren, først og fremst som et avbøtende tiltak i forhold til fossefall. Dette gir 0,5 GWh lavere produksjon, men søker anser denne reduksjonen i produksjon som akseptabel i forhold til de positive konsekvensene den kan gi. Det er ikke kommet innspill om minstevannføring i høringsrunden. I rapport om biologisk mangfold anbefales søkers forslag til minstevannføring. NVE mener at det kun er hensynet til biologisk mangfold og naturtypen bekkekløft som gir grunnlag for å fastsette minstevannføring i Gjervalåga. Bunnsubstratet i elva er så grovt at det skal mye vann til for å få et vannspeil og positive virkninger for landskap og friluftsliv. NVE mener likevel at søkers forslag til minstevannføring sommerstid er noe lavt, sett i forhold til at elva tross alt innehar noe verdi for biologisk mangfold. Oppstart av perioden for minstevannføring om sommeren kan justeres til 1.juni uten at dette vil få betydning for biologisk mangfold. Av hensyn til biologisk mangfold mener NVE at det bør slippes 25 l/s forbi inntaket i perioden 1.10.-31.05. og 200 l/s i perioden 01.06.-30.09. Dette vil gi en reduksjon i produksjonen på mindre enn 1 GWh i forhold til søknaden slik at produksjonen blir ca. 16 GWh/år.

Det skal etableres måleanordning for registrering av minstevannføring. Dataene skal forelegges NVE på forespørsel. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen ivaretas gjennom godkjenning av detaljplanen.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Driften av kraftverket må være slik at kjøringen blir mest mulig jevn, og med myke overganger. Istjønna skal ikke utnyttes til regulering.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart, jf. våre merknader foran under avsnittet ”Forholdet til energiloven”.

Det er meddelt konsesjon på følgende forutsetninger:

Overføringer	Det skal ikke være overføringer
Inntak (kote)	Under 312 moh. Overløpshøyden på inntaket skal ikke ligge høyere enn naturlig vannspeil i Istjønna.
Kraftstasjon (kote)	65 moh. Kan legges lenger ned mot Storvasselva.
Valg av alternativ	3
Største slukeevne	2,6 m ³ /s
Minste slukeevne	0,13 m ³ /s
Vannvei	Tunnel
Spesielle føringer for rørgate	Kan forlenges som nedgravd rør i nedre del.
Vei	Inntak må bygges veiløst. Ny vei til kraftstasjon. Midlertidig vei til deponi.
Avbøtende tiltak	Avtale anleggsperiode med reindriften. Legge vekt på reduksjon av støy fra kraftverket.

Mindre endringer kan godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Narvik og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Ev. pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Merknadene fra fylkeskommunen kommer inn under dette vilkåret. NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen og Sametinget for å klarere forholdet til

kulturminneloven § 9 før innsendelse av detaljplan. Sametinget har ikke uttalt seg i saken, men søknaden beskriver at det er potensial for samiske kulturminner.

Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av fylkeskommunen eller Sametinget dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jf. kulturminneloven § 8 (jf. vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Andre merknader

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Det er søkt etter forurensningsloven om tillatelse til å gjennomføre tiltaket. Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Vannforsyning til hytta til Jan Birger Johansen blir ikke berørt av tiltaket i alternativ 3.

Eiendomsgrensene ved inntaket er forhold av privatrettslig karakter som må søkes avklart mellom partene. De privatrettslige forholdene må være avklart før innsending av detaljplaner.